

۲۰۰

صلى الله
وسته

فەرھوودەى پيغەمبەر

بۇ ناسرەتان

منشأه
إقرأ الثقافة
منشأه

مەھرىز ھاجى ەلى

www.iqra.ahlamontada.com

چوارەم چاپ

۲۰۱۳

۲۰۰

فەرموودەى پىغەمبەر ﷺ

بۇ ئافرىتان



ناسنامہی

ناو، (200، شرمویدی پنہمبہر، ۲۰۰۶، بو نالارستان،

بیجہت: نالیسی

دالاس، حدویز حاجی ہدی

چاپخانہ: ہنسی

چاپ: چوارہم/2013

تیواژ، (1000 اداہ

پہرہم، (79)



کتابخانہی

حاجی قادری ہنسی

بیزاین: چاپکرین - بلاوکرندوہ

۰۶۶ ۲۳۳۸۶۸

۰۶۶ ۲۶۱۸۹۷

کتابخانہ - کھوسنیلاد - صرہنیلاد

سالی چاپ پارنیزراوہ



له بفریوہبیرایمتی گلستی کتابخانہ گلشتیبہگان (مارہی سپاردنی (۷۸۸) ہی سالی (۲۰۰۶) ہی پندراوہ.

07504671394

07504885903

hawler.chap@gmail.com

۲۰۰

فهرموودهی پیغه مبهەر صلوات الله
وعلى آله

بوؤ ئافره تان

ناماده کردنی

جه ویز حاجی عه لی

چاره م چاپ

۲۰۱۳

پیشہ کی

الحمد لله وكفى وصلى الله على النبي المصطفى (ﷺ) ..

نابینى پیروزی نیسلام ریزیکی تایبہ تی بؤ نافرہت داناوہو بہتہواوکہرو
پالپشتی پیوانی دانہ نی، ہرہوہ کو بیغہ مہبری نازیزمان دہ فرموویت (ﷺ):
(أَنَّ النِّسَاءَ شَقَائِقُ الرِّجَالِ) رواہ ابو داود بسند صحیح واتہ: بہرساتی
نافرہتان پالپشت و ہاوکاری پیوانن.

جا نہ گہر بہوردی سہرنجی نہو فرموودہیہ بدہین، بؤمان روون دہ بیٹہ
کہوا نافرہت مافیکی نیجگار زوری بؤ مؤسگہر کراوہ، وہ نہو فرموودہ
پیروزہ دہ مکوتی ہہموو نہوکسو لایہ نہ نانہ دہ کات کہ بانگہ شہ بؤ نازادی
نافرہت دہ کهن، بہ لام مہ بہستیان شکاندنو روخاندنو کاول کردنی
نافرہتہ، دہیانہ وی راپیچی یانہ کانو مہ ہاکانیان بکہن بہناوی نازادیہوہ.
ہیچ بہرنامہ یہ کیان بؤ نافرہتان پی نییہ جگہ لہو قسہ ہلہق و بہلہقانہی
کہوہ کو تووتی بہردہوام دہیلینہوہ کہ دہلین:

۱- فرہ ژنی پیشیل کردنی مافی نافرہتہ بہ لام خویان ہیچ بہرنامہ یان
بؤ قہیرہی خوشکامان دانہ پرشتوہ.

۲- نافرہت دہ بی نازادی سیکسی ہہ بیٹ لہو ہش مہ بہستیان بی رہوش
کردنی کؤمہ لگایہ.

۳- یاخود دہلین نافرہت چونی بوئی نابی ریگہی لی بگیری لہ ہر شتیک
کہ دہیکات، بؤ ہہموو نہو ریک خراوانہ دہستیکی پہنہان لہ پشٹیانہوہیہ



نه‌يان سورينى و به‌نامه‌ى روختنه‌ريان بۆدا نه‌نى بۆ بنه‌ركردنى ره‌وشته‌ناه و
كۆمه‌لگاي كورده‌واريدا، كه هه‌رله‌و رۆژه‌ى كورد ناينى پيروزي هه‌لبه‌ژاردوه
به‌ناسوده‌يى ژياوه و خزمه‌تى به‌ناينى پيروزي نيسلام كردوه.

خوشكى خۆشه‌ويستم:

ئيوه له‌نيسلامدا ريژى پيشه‌وه‌ى كاروانى بانگه‌وازو شه‌هاده‌تتان
گرتوه! يه‌كه‌م كه‌س باوه‌رپى هه‌تئا به‌پيغه‌مبه‌ر (ص) (خه‌ديجه) بوو ره‌زاي
خوای له‌سه‌ر بيته، يه‌كه‌م شه‌هيد (سومه‌يه) بوو (ره‌زاي خوای له‌سه‌ر بيته).
سه‌دان نمونه‌ى نازايى و بويزى له‌لاپه‌ره‌كاني ميژووي نيسلاميدا ئافره‌تان
ئه‌كته‌رى بوون.

به‌لام له‌سايه‌ى بيردۆزه نه‌فاميه‌كاندا جگه له‌ئافره‌تان بى كشتوو شو‌راوه
له‌به‌هاجوانه‌كاني ناوكۆمه‌لگا چى تر به‌دى ناكريت.. چونكه خۆ رووت
كردنه‌وه.. ئيغراکردنى گه‌نجان.. له‌ش فروشى.. گۆراني و سه‌ما دروشم و
به‌رنامه نامانجيانه.

له‌كۆتاييدا داوا له‌خوشكان ده‌كه‌م ئه‌م (٢٠٠) فهرموده‌يه له‌به‌ريكه‌ن و
بيكه‌ن به‌په‌يره‌وى ژياني خۆيان، خوشك و كچه‌كانيان و ئافره‌تاني تريش فيري
حوكه‌كاني تايبه‌ت به‌ئافره‌تان بكه‌ن.

واخر دعوانا الحمد لله رب العالمين

هه‌وينز حاجى على

٢٠٠٦/٢/١٦

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱) قال رسول الله ﷺ: ((أَمَّا نَهَيْتُ عَنِ النَّوْحِ، عَنْ صَوْتَيْنِ أَحْمَقَيْنِ فَاجْرَيْنِ: صَوْتٌ عَنِ الثَّغْمَةِ لَهُوٌ وَلَغَبٌ وَمَزَامِيرُ الشَّيْطَانِ وَصَوْتٌ عِنْدَ الْمُصِيبَةِ، خَمَشُ الْوُجُوهِ وَشَقُّ الْجُيُوبِ وَرَنَةُ الشَّيْطَانِ)). رواه ابن سعيد والبخاري وقال البغوي حديث حسن.

واژه: بدلتی نیتوم قددهغه کردووه له دوو قیژهی بهد و ناهه مواره: دهنگیک له کاتی بوونی نیعمهت و خویشیه کان که بکریته بهزم و ههراو زورنالیدانى شهیتان، دهنگی دووهم له کاتی ناستهنگ و دژواری که بکریته قیژهو چرنوک له خوډان و یهخه دادیرین و زیریکه‌ی شهیتان.

۲) قال رسول الله ﷺ: ((تُنَكِّحُ الْمَرْأَةَ لِأَرْبَعٍ: لِمَالِهَا، وَلِحَسَبِهَا، وَلِحِمَالِهَا، وَلِدِينِهَا فَأَظْفَرُ بِذَاتِ الدِّينِ تَرَبَّتْ يَدَاكَ)). رواه البخاري ومسلم

واژه: نافره تان بو یه کیک له م چواره هه لده بریژرین و ده خوازرتین! یان بو مال و سهروهت، یان له بهر ریتزداری خانه واده‌ی، یان له بهر جوانییه که‌ی، یان له بهر ناین پهروه یه که‌ی، جا نافره تی خاوه ن ناین بخوازه، تا بهخت یاوه رت بییت.

۳) قال رسول الله ﷺ: ((خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِيهِ، وَأَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِي)). رواه ابن ماجه بسند صحيح.

واژه: چاکرینتان باشرینتان بؤ خیزانی، منیش باشرینتام بؤ خیزانم.

۴) قال رسول الله ﷺ: ((إِنَّمَا التِّسَاءُ شَقَائِقُ الرِّجَالِ)) رواه ابوداود بسند صحيح.

واژه: بهراستی نافرہتان پالپشت و هاوکاری پیاوانن.

۵) قال رسول الله ﷺ: ((لَا تَمْنَعُوا إِمَاءَ اللَّهِ مَسَاجِدَ اللَّهِ، وَإِذَا اسْتَأْذَنْتَ إِمْرَأَةً أَحَدَكُمْ إِلَى الْمَسْجِدِ فَلَا يَمْنَعُهَا)) متفق عليه.

واژه: ریگه له نافرہتان مهگرن که چوون بؤ مزگهوت، نهگمر خیزانی یه کیتان مؤلهتی چوونه مزگهوتی خواست با قهدهغهی نهکات.

۶) قال رسول الله ﷺ: ((إِذَا جَلَسَ بَيْنَ شُعْبَيْهِ الْأَرْبَعِ ثُمَّ اجْتَهَدَ فَقَدْ وَجَبَ الْغُسْلُ)) رواه النسائي وهو صحيح.

واژه: نهگمر پیاویک له نیتوان چواربهلی نافرہتی خوی دانیشت و لهگهلیا جووت بوو، وه خوی ماندوو کرد، نیتر خوشوردن لهسر هردووکیان پیویست دهبی.

۷) قال رسول الله ﷺ: ((إِنَّ أَخَوْفَ مَا أَخَافُ عَلَيْكُمْ الزُّنَا وَالشَّهْوَةَ الْخَفِيَّةُ)) رواه الطبراني باسناد صحيح وقاله المنذري.



واته: نهوهی من لیتی دهترسم و ترسم لیتی ههیه بۆ سهه ئیوه زینا و شهوهت و نارزهووه.

۸) قال رسول الله ﷺ: ((لَا تَأْتُوا النِّسَاءَ فِي إِسْتَاهِهِنَّ، فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحِي مِنْ الْحَقِّ)) رواه أحمد والترمذي وحسنه.

واته: مهچوونه لای خیزانه کانتان له دواوه، چونکه خوی گهوره شهرم له حهق و راستی ناکات.

۹) قال رسول الله ﷺ: ((الْحَيَاءُ وَالْعِي شُعْبَتَانِ مِنَ الْإِيمَانِ، وَالْبِدَاءُ وَالْبَيَانُ شُعْبَتَانِ مِنَ النِّفَاقِ)) رواه أحمد وصححه الذهبي.

واته: شهرم و زمان پاکی دوو لقن له باوهه، سوکی و قسه زلیش دوو لقن له دووروی.

۱۰) قال رسول الله ﷺ: ((لَأَنْ يَطْعَنَ فِي رَأْسِ أَحَدِكُمْ بِمَخِيطٍ مِنْ حَدِيدٍ، خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَمَسَّ امْرَأَةً لَهُ تَحِلُّ لَهُ)) رواه الطبراني وصححه الألباني في السلسلة الصحيحة.

واته: نه گهر ده زیه کی ناسن له سهه یه کیك له ئیوه بدریت باشتره بۆی لهوهی که دهست بدات له دهستی نافرته تیک که نهو نافرتهه هلال نه بیته بۆ.

۱۱) قال رسول الله ﷺ: ((ثَلَاثَةٌ لَا تَرْفَعُ صَلَاتَهُمْ فَوْقَ رُؤُوسِهِمْ شَبْرًا: رَجُلٌ أُمَّ قَوْمًا وَهُمْ لَهُ كَارِهُونَ، وَإِمْرَأَةٌ بَأْتَتْ وَرُؤُوسَهُمْ عَلَيْهَا سَاخِطٌ وَالْعَبْدُ الْإِيقُ)) رواه ابن ماجه باسناد صحيح.



واته: سئ كهس نوژیان بستیک لهسه سهریان بهرز نابیتهوه: پیاوتیک پیتش نوژی بکات بو کومه لیک شهو کومه له پیتیان ناخوش بیت و حهز به چاره ی نه کهن، شهو نافره ته ی میژده کهی دلگران و تورپه و بیزار بن لیتی، بهنده یه ک له دهستی خاوه نه کهی پای کردبی و هه لهاتبی.

۱۲) قال رسول الله ﷺ: ((مَنْ إِتْلِي بِشَيْءٍ مِنَ الْبَنَاتِ فَصَبَرَ عَلَيْهِنَّ كُنَّ لَهُ سِتْرًا مِنَ النَّارِ)) رواه الترمذي بسند صحيح.

واته: كهسێك خوی گه وه تاقی بکاته وه به به خشینی چهند کچیك (واته: چهند کچیکی پی به خشی و کوری نه داتی و یان کچی زیاتر بن) نارام بگریت له سهریان و به ختیوان بکات و پهروه دهیان بکات، ده بن به په رده بو ی له نیوان ناگری دوزه خ و خزیدا.

۱۳) قال رسول الله ﷺ: ((لَا يَنْظُرُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنْ جَرَّ إِزَارَهُ بَطْرًا)) متفق عليه.

واته: خوی پهروه دگار له پوژی دوایدا به چاوی په همت سهیری کهسانیک ناکات که له بهر لووت به رزیان جل و بهرگیان تا گوزینگ شوپر بوته وه.

۱۴) عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: ((الَّذِينَ يَنْظُرُونَ سَهْمًا مِنْ سِهَامِ إِبْلِيسَ، مَنْ تَرَكَهَا مَخَافَتِي أَبَدَلَهُ إِيمَانًا يَجِدُ حَلَاوَتَهُ فِي قَلْبِهِ)) رواه



الطبراني والحاكم عن عبدالله بن مسعود رضي الله عنه باسناد جيد.

واقته: تهماشاگردنی نافرہتی دہستنیوژ لیٹشکاو تیریکہ له تیرہکانی شہیتان، وه یه کیٹک له بهر من وازی لی بیئس و نہیکات نہوا هہست به شیرینی باوہر دہکات له ناو دلیدا.

(۱۵) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ((الْحَمَامُ حَرَامٌ عَلَيَّ نِسَاءً أُمَّتِي)) رواه الحاكم عن عائشة رضي الله عنها بسند حسن.

واقته: چوونه ناو حمام قہدہغہیہ له سہر نافرہتانی نومہتہکم مہہست له حمامی گشتیہ).

(۱۶) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((أَيُّمَا رَجُلٍ مَسَّ فَرْجَهُ فَلْيَتَوَضَّأْ، وَأَيُّمَا إِمْرَأَةٍ مَسَّتْ فَرْجَهَا فَلْيَتَوَضَّأْ)) رواه أحمد والدارقطني عن ابن عمر رضي الله عنهما بسند صحيح.

واقته: ہہر پیاویٹک دہستی بہ داویٹی کہوت با دہستنیوژ بگری، وه ہہر نافرہتیک دہستی بہ داویٹی خوی کہوت با دہستنیوژ بگری.

(۱۷) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((لَا تُنْكِحُ الْأَيْمَ حَتَّى تُسْتَأْمَرَ، وَلَا تُنْكِحُ الْبَكَرَ حَتَّى تُسْتَأْذِنَ)) متفق عليه.

واقته: بیوہژن تاکو فہرمانی پینہدریت، کچیش تا مؤلہتی لی وہرنہگریٹ، مارہبیان نایہت.

(۱۸) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ((إِنَّ مِنْ شَرِّ النَّاسِ عِنْدَ اللَّهِ نَزْلَةَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ الرَّجُلُ يَفْضِي إِلَى امْرَأَتِهِ وَتَفْضِي إِلَيْهِ ثُمَّ يَنْشُرُ أَحَدُهُمَا

سیرٌ صَاحِبِهِ)) رواه مسلم و ابوداود.

واته: خرابترین کس له پژوی دوا یی‌دا له به‌ردهم په‌روه رد‌گاردا،
پیاویکه ده‌جیته لای خیزانی، یا ژنیکه ده‌جیته لای می‌رده‌کسی،
له‌دوا یی‌دا به‌کیکیان نه‌یونی نه‌ویترین ده‌درکی‌تی.

۱۹) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ((لَا يَخْلُونَ رَجُلًا بِامْرَأَةٍ إِلَّا كَانَ
الشَّيْطَانُ تَالِثَهُمَا)) رواه البخاري.

واته: ه‌رگیز نابی ژن و پیاو به‌یه‌کوه بن، چونکه شه‌یتان
سپه‌مینانه.

۲۰) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِعَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا: ((يَا عَائِشَةُ إِرْفِيقِي، فَإِنَّ اللَّهَ
إِذَا أَرَادَ بِأَهْلِ بَيْتٍ خَيْرًا أَدْخَلَ عَلَيْهِمُ الرِّفْقُ)) صحيح رواه أحمد.

واته: نه‌ی عایشه، نهرم و نیان به، به‌راستی خودای گه‌وره، نه‌گهر
ویستی چاکه بکات له‌گهل خیزانیکدا، نه‌وا نهرم و نیان
به‌سردا ده‌پرژینی.

۲۱) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((الْحَيَاءُ وَالْإِيمَانُ قَرْنَا جَمِيعًا، فَبِذَا رُفِعَ
أَحَدُهُمَا رُفِعَ الْآخَرُ)). رواه الحاكم والبيهقي بسند حسن.

واته: شهرم و باوهر پیکه‌وه جووتن، نه‌گهر به‌کیکیان نه‌ما،
نه‌وی‌ریشیان نامی‌تی.

۲۲) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((مَنْ كَانَتْ لَهُ أَنْثَى فَلَمْ يُنْذِهَا وَلَمْ
يُنْهِنَهَا وَلَمْ يُؤْتِرْ عَلَيْهَا وَلَدَهُ، أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ)) متفق عليه.

واته: هر که سينک کچينکي هه بوو زينده به چالي نه کرد و، زولم و ستمی لی نه کرد و کوره کەي به گه وره تر داننا (واته قيمهت و سهنگی به سهردا نه شانده وه) خوی گه وره نه بخاته به هه شته وه.

(۲۳) ((زَوْجٌ جُدَامٌ بِنْتُهُ خُنْسَاءٌ، وَهِيَ كَارِهَةٌ، فَأَتَتْ خُنْسَاءَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَرَدُّ نِكَاحِهَا (أَي فَسَخَهَا)).)) متفق عليه.

واته: جوزام خه نسای کچی به زۆر به شوودا، خه نسایش هاته لای پیغه مبهری خواوای ﷺ، پیغه مبهری خواش ﷺ ماره برینه کەي هه لوه شانده وه.

(۲۴) قال ابن عمر رضي الله عنهما: ((نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنِ الشُّغَارِ)). رواه البخاري ومسلم.

واته: پیغه مبهری ﷺ ژن به ژنی قه دهغه کردوه.

(۲۵) قال رسول الله ﷺ: ((لَعَنَ اللَّهُ الْمُحْلِلَ وَالْمُحَلَّلَ لَهُ)) رواه ابوداود بسند صحيح.

واته: نه فرهتی خوا (لعهنه) لهو که سه بین که ماره به جاش ده کات و له وهشی بۆی هه لال ده کات.

(۲۶) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ((إِذَا دُعِيَ أَحَدُكُمْ إِلَى الْوَلِيْمَةِ فَلْيَأْتِهَا)) رواه البخاري ومسلم.

واته: نه گهر که سه یکتان بانگیشتی زه ماوه ند کرا، با بچیت (به مه رجیک شتی هه رامی تیدا نه بیئت).

۲۷) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ((اللَّهُ فِي النِّسَاءِ، فَإِنَّهُنَّ عَوَانٌ فِي أَيْدِيكُمْ، أَخَذْتُمُوهُنَّ بِأَمَانَةِ اللَّهِ)) رواه النسائي بسند صحيح.

واژه: توخوا ناگاداری نافرته کانتان بن (دووجار فہرموی)، نہوان لہڑیر چاودیریتان دان و تئوہ بہ نہمانہ تی خودا ہیئاوتانن.

۲۸) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ((شِقْوَةُ ابْنِ آدَمَ فِي ثَلَاثٍ: الْمَسْكِينُ السَّوِّءِ، وَالْمَرْأَةُ السَّوِّءِ، وَالْمَرْكَبُ السَّوِّءِ)) صحیح الجامع الصغیر و زیادتہ

رقم ۱۶

واژه: سنی شت دەبیته مایہی خراپی و بەدبہختی بو مروؤ، مالیتیکی خراب (واژه: تہنگ و نارپیک بین)، یان دراوسی خراپی ہہبیت یان دوور بیت لہ مزگہوت، ژنیکی خراب، سواربہکی خراب (واژه سواربہکھی نہوہندہ خراب بیت خاوەنہکھی سوودی لی نہبینی).

۲۹) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ((لَوْ كُنْتُ أَمْرًا أَحَدًا أَنْ يَسْجُدَ لِأَحَدٍ، لِأَمْرَتِ الْمَرْأَةِ أَنْ تَسْجُدَ لِزَوْجِهَا.)) صحیح الجامع الصغیر للالبانی.

واژه: نہگہر فہرمانم بگردایہ کہ یهکی کرنوش (سجدہ) بہری بو یهکیکی تر، نہوا فہرمانم دەدا کہ نافرہت سوجدہ بہری بو میردہکھی.

۳۰) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ((خَيْرُ النِّسَاءِ إِذَا نَظَرَتْ إِلَيْهَا سَرَّتْكَ، وَإِذَا أَمَرَتْهَا أَطَاعَتْكَ، وَإِذَا غَيْبَتْ عَنْهَا حَفِظْتَكَ فِي نَفْسِهَا

وَمَالِكٌ)) رواه احمد و ابوداود و الحاكم و صححه.

واته: چاكرين نافرته نهو نافرته تيه كه سهيرت كرد دلخوشت بكات، كه فرمانت پي كرد فرمان بهرداريت بكات، نه گهر دور كه وتيه وه ناموس و مالت بپاريزيت.

۳۱) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ((إِذَا دَعَا الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهِ فَأَبَتْ أَنْ تَجِيءَ عَلَيْهَا فَبَاتَ غَضْبَانَ عَلَيْهَا، لَعْنَتُهَا الْمَلَائِكَةُ حَتَّى تُصْبِحَ) متفق عليه.

واته: نه گهر بپاو ختراني خوې بانگ كرد بو كاري سهرجيبي و بو كاري ژن و ميتردايه تي و نه چووه لاي و بي فرماني كرد، ميترده كه ي نهو شهوه به ته نيابي ببا ته سهرو لي تي توره بيت، نهوا تا روژ ده بيته وه فرشته كان نه فرين (لعنة) ي لي ده كهن تا به ياني ده بيته وه.

۳۲) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((لَا يَحِلُّ لِلْمَرْأَةِ أَنْ تَصُومَ وَرَوْحُهَا حَاضِرٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ)) متفق عليه.

واته: رهوا نيهه بو هيچ نافرته تيك كه به روژروي سووننهت بي و ميترده كه شي ناماده بيت (واته له سه فهر نه بيت)، مه گهر ميترده كه ي موله تي پي بدات.

۳۳) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَنْظُرُ إِلَى مَحَاسِنِ امْرَأَةٍ ثُمَّ يَعْضُ بَصْرَهُ إِلَّا أَخَذَتْ اللَّهُ لَهُ عِبَادَةً يَجِدُ حَلَاوتَهَا فِي قَلْبِهِ))

رواه احمد و الطبراني بسند حسن.

واته: هەر موسلمانیک (جا نیر بی یا صی) له غه فله تیکدا یان له ناکاو تیکدا چاوی بکه ویت به جوانی ئافره تیک دووایی پرووی وه رگتیا و چاوی پاراست (له ترسی خودا) خوی گه وره به پهرستن بۆ حساب ده کات و ههست به شیرینی و تام و چێژی ده کات له دل و دهروونی دا.

(۳۴) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((لَا يَخْلُونَ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ إِلَّا مَعَ ذِي مَحْرَمٍ)) رواه البخاري.

واته: با پیاویک و ئافره تیک به ته نیا نه بن له شوینی چۆلدا مه گهر مه حره مینکیان له گه دل بیت.

(۳۵) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((لَا يَفْرِكُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً إِنْ كَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا آخَرَ)) رواه مسلم.

واته: ههچ باوه رداریکی پیاو بیتزاری له به رام بهر هاوسه ری ده رنه بریت، چونکه نه گهر هه لسوکه و تیکی نارێکی نواند، نه وه هه لسوکه وتی تری هه یه که په سندن و جوان و رێکه.

(۳۶) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((لَا تَخْلِفُوا بِأَبَائِكُمْ وَلَا بِأُمَّهَاتِكُمْ وَلَا بِالْأَدَادِ وَلَا تَخْلِفُوا إِلَّا بِاللَّهِ وَتَخْلِفُوا أَلَا وَأَلْتُمْ صَادِقُونَ)) رواه ابوداود بسند صحيح.

واته: سویتند مه خۆن به سه ری باوک و دایکتانه وه، وه بهو شتانه ی ده بینه هاوه ل دانان بۆ خوی په روه رداگار، سویتند به خوا بخۆن،

سوئند مهخۆن نه گهر بهراستی نه بیئت.

(۳۷) قال رسول الله ﷺ: ((لَا تُبَاشِرِ الْمَرْأَةَ الْمَرْأَةَ فَتَنْتَعِبَهَا لِزَوْجِهَا كَأَنَّهَا يَنْظُرُ إِلَيْهَا)) رواه البخاري.

واته: با نافرته به نافرته نه گات (واته له کاتی پرووتیدا) و نه ندامه کانی بیینی، پاشان وه سفی نه ندامه کانی بو میترده کهی بکات، ههروه کو خوی سهیری کرد بیئت.

(۳۸) قال رسول الله ﷺ: ((إِنِّي لِأَحِبُّ أَنْ أَتَزِينَ لِلْمَرْأَةِ كَمَا أَحِبُّ أَنْ تَتَزِينَ لِي الْمَرْأَةَ، لِأَنَّ اللَّهَ يَقُولُ: وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ)) رواه ابن جرير وابن أبي حاتم بإسناد صحيح، انظر صحيح الجامع الصغير للالباني.

واته: پیتم خۆشه خۆم برازینمه وه بو ژنه کم، ههروه ک چۆن پیتم خۆشه نهو خۆی برازینیتسه وه بو من، چونکه خوای پهروه ردگار دهه رمووی: نافرته تان مافیان ههیه بهسهر پیاوه کانیانه وه بهوینهی نهو مافانهی پیاوان هه یانه بهسهر خیزانه کانیانه وه).

(۳۹) قال رسول الله ﷺ: ((إِنَّ لَكُمْ مِنْ نِسَائِكُمْ حَقًّا وَلِنِسَائِكُمْ عَلَيْكُمْ حَقًّا)) صحيح الجامع الصغير.

واته: نیهو مافتان بهسهر خیزانه کانتانه وه ههیه، خیزانه کانیشتان مافیان بهسهر نیهو وه ههیه.

(۴۰) قال رسول الله ﷺ: ((مَنْ كَانَ لَهُ إِمْرَأَتَانِ يَمِيلُ لِأَحَدِهِمَا عَنْ



الأخرى، جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُجْرُ إِخْدَى شَقِيهِ سَاقِطاً أَوْ
مَائِلاً)) رواه الترمذي وصححه غيره.

واته: هدرکەسێ دوو ژنی هەبوو نۆبەى یەکیکیانی دەدا بە ئەوی
تردا لە پۆژی دواىیدا یەکنى لە لایەکانى رادەکیشریت کە
داکەوتووە یان لەسەر لا دیت.

(٤١) قال رسول الله ﷺ: ((مَنْ كُنَّ لَهُ ثَلَاثُ بَنَاتٍ، يُؤْوِيَهُنَّ
وَيَرْحَمُهُنَّ وَيَكْفِلُهُنَّ، وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ الْبُتَّةُ)) رواه احمد بسند جيد.

واته: هدرکەسێ سێ کچی هەبیت و بەخێویان بکات و بە بەزەبى
بیت لەگەڵیاندا و بیانگریته باوەشى خۆى، ئەو بەهەشتى بو
واجب دەبیت و ئەچیتە ناویەو.

(٤٢) قال رسول الله ﷺ: ((إِذَا صَلَّتِ الْمَرْأَةُ خَمْسَهَا، وَصَامَتْ
شَهْرَهَا، وَحَصَّنَتْ فَرْجَهَا، وَأَطَاعَتْ بَعْلَهَا، دَخَلَتْ مِنْ أَيِّ
أَبْوَابِ الْجَنَّةِ شَاءَتْ)) رواه ابن حبان بسند صحيح.

واته: ئەگەر ئافەرەت پێنج نۆیژهکان بکات، مانگی پەمەزان بەرپۆژوو
بیت، عەورەتى پاریزیت لەخراپى، گوێرایەلى مێردەكەى بکات
لە شتى شەرعیدا، ئەوا لە کام دەرگای بەهەشتەو بەهەشتى دەچیتە
بەهەشتەو.

(٤٣) قال رسول الله ﷺ: ((لِلْبُكَرِ سَبْعَةُ أَيَّامٍ وَلِلثَّيْبِ ثَلَاثٌ ثُمَّ يُعَذَّبُ
إِلَى نِسَائِهَا)) رواه مسلم.

واته: نه گهر يه كيك ژنی هه بوو ويستی بيكاته دووان يا زياتر، نه وه ژنی دووهم يا سئيم يا چوارهم نه گهر كچ بوو حوت رۆژ له گه لى ده مي نيته وه له سه ره تا دا (واته له رۆژى گواستنه وه تا حوت رۆژ)، نه گهر بيوه ژن بوو نه وه سئ رۆژ له گه لى ده مي نيته وه.

(٤٤) قال رسول الله ﷺ: ((نُهَيْتُ أَنْ أَمْشِيَ عُرْيَانًا)) حديث حسن رواه الطبراني.

واته: ليم قه دهغه كراوه به پرووتى به پريگادا بپروم.

(٤٥) قال رسول الله ﷺ: ((أَرْبَعَةٌ يُضْحَكُونَ فِي غَضَبِ اللَّهِ وَيُمْسُونَ فِي سَخَطِ اللَّهِ. قُلْتُ: مَنْ هُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: الْمُتَشَبَّهُونَ مِنَ الرِّجَالِ بِالنِّسَاءِ وَ الْمُتَشَبِّهَاتِ مِنَ النِّسَاءِ بِالرِّجَالِ، وَالَّذِي يَأْتِي الْبَهِيمَةَ، وَالَّذِي يَأْتِي الدُّكْرَ يَغْنِي اللُّوَاطَ)) رواه البيهقي والطبراني عن ابي هريرة رضي الله عنه باسناد صحيح.

واته: چوار كەس به يانيان و نيواران له ناو قههر و تورهبى خوادان. ووتم: نهو چوار كەسانه كين نهى پتغه مبهرى خوا رضي الله عنه? فه رموى: نهو پياوانهى خويان ده به نه سه ر شيوهى ژنان و نهو ژنانهى خويان ده به نه سه ر شيوهى پياوان، نهو كه سهى بجيته لاي گياندار (چواربى)، نه وهى ده چيته لاي پياو (واته نيربازى).

(٤٦) قال رسول الله ﷺ: ((التَّكَاخُ مِنْ سُنَّتِي، فَمَنْ لَمْ يَعْمَلْ بِسُنَّتِي فَلَيْسَ مِنِّي، وَتَزَوَّجُوا فَإِنِّي مُكَاتِرٌ بِكُمْ الْأَمَمَ)) رواه ابن ماجه

بسند حسن.

واته: هاوسه رگرتن له سووننه تی منه، هه رکه سیکی لیتی لابادات شوین که وتووی من نیه، هاوسه بگرن له بدر شهوهی من ده مهوی ژماره تان له هه موو گهلانی تر زیاتر بیت.

٤٧) قال رسول الله ﷺ: ((إِذَا بَاتَتِ الْمَرْأَةُ مُهَاجِرَةً فِرَاشَ زَوْجِهَا لَعْنَتُهَا الْمَلَائِكَةُ حَتَّى تَرْجِعَ)) (رواه البخاري ومسلم).

واته: نه گهر نافرته تیک به بیزارای جیتی هاوسه ره که می جی بهیت لیتی دورر بکه ویتته وه، فریشته کان له عننت (نه فرین) ی لی ده کن تا ده گهریتته وه.

٤٨) قال رسول الله ﷺ: ((سَبْعَةٌ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ تَعَالَى وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَقُولُ أَذْخُلُوا النَّارَ، الْفَاعِلُ وَالْمَفْعُولُ بِهِ (يَعْنِي اللَّوْاطُ)، وَنَاكِحُ الْبُهَيْمَةِ، وَنَاكِحُ الْأُمِّ وَبَنَّتِهَا، وَنَاكِحُ يَدِهِ، إِلَّا أَنْ يَتُوبُوا)) (حديث حسن رواه الطبراني).

واته: خودای پهروه دگار نه فرته تی (لعه نه) ی له حوت جوړ ناده میزاد کردووه و به چاری به زهیی ته ماشایان ناکات، وه فرمان ده کات بیان بنه ناو دوزه خه وه له گهل نه وانسه ی ده چنه ناو ناگر هه تاهه تابه، مه گهر په شیمان ببنه وه و تهویه بکه نه:

یه که م: نه وانسه ی ده چنه لای نیر یان می له دواوه.

دووه م: نه و که سه ی به کاری نیربازی رازی به له گهل بکریت.

سییم: نه وانسه ی ده چنه لای چواری.

چوارهم: نهوانه‌ی ده‌چنه لای دایک.

پینجهم: نهوانه‌ی ده‌چنه لای کچی خویان.

شه‌شم: نهوانه‌ی به‌ده‌ست خویان ره‌حمت ده‌کهن.

۴۹) قال رسول الله ﷺ: ((إِذَا قَهَرَ الزَّيْنَةُ وَالرِّبَا فِي قَرِيْبِهِ فَقَدْ عَآخَلُوا بِأَنْفُسِهِمْ عَذَابَ اللَّهِ)) رواه الحاكم وقال صحيح الإسناد.

واقته: نه‌گدر به‌ناشکرا داوین پیسی و ریبا(سوو) خورا له ههر شار و دیهاتیکدا، نه‌وا سزای خویان له‌سهر خویان سه‌پاندوه.

۵۰) قال رسول الله ﷺ: ((لَا يَخْلُوْنَ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ إِلَّا كَانَ ثَالِثَهُمَا الشَّيْطَانُ)) رواه البخاري ومسلم.

واقته: نابج پیاو له‌گهل ژندا به‌ته‌نها بمینیتته‌وه یان به‌ته‌نها دابنیشی له‌گهلیدا، چونکه سیته‌مینیان شه‌یتانه.

۵۱) قال رسول الله ﷺ: ((كُتِبَ عَلَى ابْنِ آدَمَ نَصِيْبُهُ مِنَ الزَّيْنَا، فَهُوَ مُذْرِكٌ لَا مَحَالَةَ الْعَيْنَانَ زِنَاهُمَا النَّظْرُ...)) رواه مسلم وابوداود والترمذي.

واقته: ههموو ناده‌میزاکیک به‌شی هه‌یه له زیناو نووسراوه له‌سه‌ری، وه پیسی ده‌گات و ده‌ریازوونیش نییه لیئی، مه‌به‌ست له زینای بچوکه زینای چاو تیروانین و سه‌یرکردنی نافره‌ته.

۵۲) قال رسول الله ﷺ: ((مَنْ عَالَ جَارِيَتَيْنِ حَتَّى تَبْلُغَا جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنَا وَهُوَ وَضَمَّ أَصَابِعَهُ)) رواه مسلم.

واته: هدرکسی دوو کچ لهسه ناینی نیسلام پهروهده بکات، تاکو دهگنه بانغ بوون له روژی دوایدا من و نهو کهسه بهیه کهوهین وهک نهو دوو په نجه، دوو په نجهی جووت کرد.

۵۳) قال رسول الله ﷺ: ((وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ مَا مِنْ رَجُلٍ يَدْعُو إِمْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهَا فَتَأْتِي عَلَيْهِ إِلَّا كَانَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ سَاحِطًا عَلَيْهَا حَتَّى يَرْضَى عَنْهَا)) رواه مسلم.

واته: سویند بهو کهسهی گیانی منی بهدهسته، هدرکسی داوای سهرجیی له نافرته کهی بکاو نهویش خوئی لی قدهغه بکات، نهوا خوای گهوره لهو ژنه دهره نجیت تاکو پیاوه کهی لهگه ل ناشت ده بیته وه.

۵۴) عن عائشة رضي الله عنها قالت: ((كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا حِضَتْ يُأْمُرُنِي أَنْ أَنْتَزِرَ ثُمَّ يُبَاشِرُنِي)) صحيح رواه الترمذي.

واته: پیغه مبهری خواړه عاده تی وابوو که ده که وتمه بی نوژی یه وه فرمانی پی ده کردم که کراسیک له بهر بکه م لهسه ری دا یاری لهگه ل ده کردم.

۵۵) قال رسول الله ﷺ: ((إِنَّمَا الْمَاءُ مِنَ الْمَاءِ)) رواه مسلم وابدود.

واته: خو شوشتن پیویسته نه گهر ناوی مهنی هاته وه.

۵۶) قال رسول الله ﷺ: ((أَيُّمَا إِمْرَأَةٍ لَمْ يَنْكِحْهَا الْوَلِيُّ، فَنِكَاحُهَا بَاطِلٌ، فَنِكَاحُهَا بَاطِلٌ، فَإِنْ أَصَابَهَا، فَلَهَا مَهْرُهَا))



بِمَا أَصَابَ مِنْهَا، فَإِنْ اشْتَجَرُوا فَالْسُلْطَانُ وَلِيٌّ مَنْ لَا وَلِيَّ لَهُ)) رواه ابن ماجه وابدود بسند صحيح.

واته: هر نافر تیک سهرپرشته که ی ماره ی نه کات، نه وه ماره برینه که ی به تاله (تا سی جار نه مه ی گووت) جا نه گهر چووه لای جیماعی له گه لدا کرد، نه وه هموو ماره بی یه که ی برده که ویت، جا نه گهر سهرپرشته یاره کانیش کیشه یان له نیواندا دروست بوو، نه وه ده سه لاتدار سهرپرشته یاری که سی که که سهرپرشته یاری نه بیت.

۵۷) قال رسول الله ﷺ: ((لَا نِكَاحَ إِلَّا بِوَلِيِّي وَشَاهِدَيْ عَدْلٍ)) حدیث رواه البیهقی وابن حبان.

واته: ماره کردن دانامه زریت تا سهرپرشته یار و دوو شایهت ناماده نه بن.

۵۸) قال رسول الله ﷺ: ((... إِنَّهُ لَا بُدَّ لِلْفُرْسِ مِنْ وَلِيْمَةٍ)) رواه أحمد والظہری.

واته: ... پیویسته بو بووک گواستنه وه خواردن بکریت.

۵۹) قال رسول الله ﷺ: ((حَقُّ الزَّوْجِ عَلَى زَوْجِهِ أَنْ لَوْ كَأَنْتَ بِهِ فُرْحَةً فَلَمْ سَتَّهَا مَا أَدَّتْ حَقَّهُ)) صحیح رواه أحمد.

واته: مافی پیاو له سهر خیزانه که ی نه وه یه نه گهر لاشه ی چلک و خوینی پیوه بوو بیت، نه وه به زمانی بیلیتسیته وه، نه وه مافی هیشتا نه داوه.

٦٠) قال رسول الله ﷺ: ((خَيْرُ النِّسَاءِ مَنْ تَسَرَكَ إِذَا أَبْصَرَتْ وَطَطِيعَكَ إِذَا أَمَرَتْ وَتَحْفَظَ غَيْبَتَكَ فِي نَفْسِهَا وَمَالِكَ))
واژه: باشترین نافرته نهو نافرته‌تیه نه‌گه‌ر بیبینی دلخوشت بکات،
 وه نه‌گه‌ر فرمان بکه‌ی به گویت بکات و پاریزگاری له خوئی و
 مالت بکات نه‌گه‌ر له مال نه‌بویت.

٦١) قال رسول الله ﷺ: ((... الْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا وَهِيَ مَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا)) رواه البخاري ومسلم.
واژه: نافرته سه‌ره‌رشتیاره له‌مالتی پیاوه‌که‌یدا، وه‌به‌ریرسه له‌سه‌ر
 نه‌وه‌ی سه‌ره‌رشتی ده‌کات.

٦٢) قال رسول الله ﷺ: ((لَا يَحِلُّ لِامْرَأَةٍ مُسْلِمَةٍ تُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ تَحُدَّ فَوْقَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ إِلَّا عَلَى زَوْجِهَا أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا)) رواه البخاري ومسلم.
واژه: حه‌لال نییه بو هیج نافرته‌تیکی موسلمان که باوه‌ری به‌خوا و
 پوژی دوایی هه‌بیت، که‌وا تازیه بو هیج مردوویه‌ک بکات له‌وسی
 پوژ زیاتر، مه‌گه‌ر بو میرده‌که‌ی خوئی، نه‌وه چوار مانگ و ده‌پوژ
 ده‌یکات.

٦٣) قال رسول الله ﷺ: ((لَا يَحِلُّ لِامْرَأَةٍ مُؤْمِنَةٍ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ تَأْذَنَ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا وَهُوَ كَارَةٌ، وَلَا تَخْرُجَ وَهُوَ كَارَةٌ وَلَا تُطِيعَ فِيهِ أَحَدًا وَلَا تُخَشِنَ بَصَدْرَهُ وَلَا تَعْتَرَلَ فِرَاشَهُ وَلَا تَضُرُّ

بِهِ فَإِنْ كَانَ هُوَ أَظْلَمَ فَلَتَأْتِيهِ حَتَّى تُرْضِيَهُ فَإِنْ هُوَ قَبِلَ فِيهَا
وَنِعْمَتَ وَقَبِلَ اللَّهُ عُذْرَهَا وَأَفْلَحَ مَحَبَّتُهَا وَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَإِنْ هُوَ
أَبَى بِرِضَاهَا عَنْهَا فَقَدْ أَبْلَغَتْ عِنْدَ اللَّهِ عُذْرَهَا)) رواه البيهقي والحاكم

وهو حديث حسن.

واژه: حلال نبيه بؤ نافرته تيك باوه پرى به خوا و رۆژى دوايى هه بيته
روخسه ت بدات به هيچ كه سيك له مالى پياوه كهيدا و نهو پيى
ناخوش بيته، وه نايته گوپرايه لى هيچ كه سيك پيشى گوپرايه لى
پياوه كهى بخت و يان دلى زامدار بكات، يان جينگاي لى
جيا بكات وه، وه نايته لى بدات، جا نه گهر نهو سته مى لى كرد
نهو با نه م بروات بؤ لاي تا پازى ده كات، جا نه گهر لى پازى
بوو نهو چاكه و خوايشى لى پازى ده بيته و عوزرى قبول
ده كات، پياوه كهش سهر فراز ده بيته به خۆشه ويستى نه م و هيچ
تاوانى له سهر نامينيت، نه گهر پياوه كهى لى پازى نه بوو نهو
نه م نهو هى له سهر يه تى به جى هيناو عوزرى خۆى گه يانده لاي
خوای گه و ره.

٦٤) قال رسول الله ﷺ: ((المُخْتَلِعَاتُ هُنَّ الْمُنَافِقَاتُ)) رواه الترمذي

بسند صحيح.

واژه: نهو نافرته تانهى كه داواى ته لاق ده كهن (خلع) له ميترده كانيان
به پراستى نه وانه دوو رووه كانن.



٦٥) قال رسول الله ﷺ: ((ثَلَاثٌ جِدُّهُنَّ جِدُّ، وَهَزْلُهُنَّ جِدُّ:

التِّكَاحُ وَالطَّلَاقُ وَالرَّجْعَةُ)) حديث حسن رواه ابوداود والترمذي وابن ماجه.

واژه: سه شت ههه رآستیان رآستیه و گآلتہشیان ههه رآستیہ، ژن مارہ کردن و تہ لآق دان و گئیرانہوہ.

٦٦) قال رسول الله ﷺ: ((لَا طَّلَاقَ وَعِتَاقَ فِي إِغْلَاقٍ)) رواه احمد

وابوداود بسند صحيح.

واژه: تہ لآق دان و نآزاد کردنی کزبلہ لہ کاتی (اغلاق) دا نییہ.

إِغْلَاق: تورہ بوون و زور لی کردن و شیتی.

٦٧) قال رسول الله ﷺ: ((لَا تَضْرِبُوا الْجَزِيْرَةَ عَلَى التِّسَاءِ

وَالصِّبْيَانَ وَلَا تَضْرِبُوهَا إِلَّا عَلَى مَنْ جَرَتْ عَلَيْهِ الْمَوْسَى)) صحیح

رواه البيهقي.

واژه: سہرآنہ لہ نافرہ تان و مندالآن مہسینن، کہ سیک بالغ نہ بوویت

لہ نئیرینہ سہرآنہ لی مہسینن.

٦٨) قال رسول الله ﷺ: ((لَنْ يَفْلِحَ قَوْمٌ وَلَوْ أَمَرَهُمْ إِمْرَأَةٌ)) رواه

البخاري والترمذي والنسائي.

واژه: ہیچ میللہ تیک سہرراز نابن کہ فہرمانی خویان بدہنہ دہستی

نافرہت.

٦٩) قال رسول الله ﷺ: ((إِنَّ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَخَيْرُ مَتَاعِهَا الْمَرْأَةُ

الصَّالِحَةُ)) صحیح رواء النسائي.

واژه: دنیا کالا و شتومه که، چاکترین کالا و شت و مهک له دنیا دا نافرته تی چاک و پرواداره.

(۷۰) قال رسول الله ﷺ: ((حُبِّتْ إِلَيَّ مِنَ الدُّنْيَا النِّسَاءِ وَالطِّيبُ وَجُعِلَ قُرَّةُ عَيْنِي فِي الصَّلَاةِ)) رواء النسائي بسند صحیح.

واژه: له دنیا دا نهم دوو شتتم له لای خۆشه ویست کراون: نافرته و بۆن خۆشی، وه له نوویشدا چاوو دلم رۆشن ده بیته وه.

(۷۱) قال رسول الله ﷺ: ((إِيَّاكُمْ وَالدُّخُولَ عَلَى النِّسَاءِ، فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَرَأَيْتُ الْحَمُو؟ قَالَ: الْحَمُو الْمَوْتُ.)) رواء البخاري.

واژه: قەد نه کەن له نافرته تان بچنه ژووره وه به ته نیا، پیاویک له نه نصاریه کان وتی: نهی نه گەر نهو که سه شو برای بوو؟ فه رمووی: نه وه هەر مردنه.

(۷۲) قال رسول الله ﷺ: ((خَيْرُ النِّسَاءِ رَكْبَةُ الْإِبِلِ صَالِحَ نِسَاءِ الْقُرَيْشِ أَحْنَاهُ عَلَيَّ وَلَدِي فِي صِعْرِهِ، وَأَرْعَاهُ عَلَيَّ زَوْجِي فِي ذَاتِ يَدِي)) رواء البخاري.

واژه: باشتیرین نافرته تیک سواری و شتر بوویت، چاکترین نافرته تی قوره یشه، خاوهن سۆز و خۆشه ویستین بۆ منداله کانیا و، پاسه وانی مالی میرده کانیشیانن.



۷۳) عن عائشة رضي الله عنها قالت: ((إِنَّ امْرَأَةً قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم، أَقُولُ إِنَّ زَوْجِي أَعْطَانِي مَا لَمْ يُعْطِنِي. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم: الْمُتَشَبُّعُ بِمَا لَمْ يُعْطِ كَلَابِسِ ثَوْبِي زُورٍ)) متفق عليه.

واژه: نافرہ تیک بہ پیغہ مبهری فہرموو صلى الله عليه وسلم: من دلیم مبرده کمہ پارہم دہداتن لہ کاتیکدا کہ وا نییہو نامداتن؟ پیغہ مبهری صلى الله عليه وسلم فہرموی: تیربوو تیرکراو بہ شتیک کہ پیشی نہ دراوہ نہوہ وہ کو لہ بہر کردنی جلیکی درؤ وہ ہایہ.

۷۴) ((نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم أَنْ تُنْكَحَ الْمَرْأَةُ عَلَى عَمَّتِهَا أَوْ عَلَى خَالَتِهَا)) رواه البخاري ومسلم.

واژه: پیغہ مبهری صلى الله عليه وسلم قدہ غہی کردوہ نافرہت بہ سہر خوشکی دایک و خوشکی باوک مارہ بکریت (واتہ پور).

۷۵) قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: ((إِذَا اسْتَعْظَرَتِ الْمَرْأَةُ فَخَرَجَتْ عَلَى الْقَوْمِ لِيَجِدُوا رِيحَهَا فِيهَا كَذَا وَكَذَا (أَيُّ الزَّانِيَةِ)).)) رواه احمد بسند صحيح.

واژه: نہ گہر نافرہت خوی بؤن خؤش کرد و پؤیشتہ دہرہوہ بؤ لای کہ سانیک کہ بؤنہ کی بکن، نہوا ناواو ناواہ (واتہ زیناکہرہ).

۷۶) قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: ((عَذِبَتْ امْرَأَةٌ فِي هِرَّةٍ، حَبَسَتْهَا مَاءَتْ جَوْعًا فَدَخَلَتْ فِيهَا النَّارَ)) رواه البخاري.

واژه: نافرہ تیک سزادرا لہ سہر پشیلہ یہ کہ بہندی کردبوو (واتہ

خواردن و خواردنه‌وی نه‌ندا پیتی) هه‌تا به‌برستی مرد، بویه به‌هوی نه‌و پشیله‌یه‌وه چوه ناو ناگری دۆزه‌خ.

۷۷) تقول عائشة أم المؤمنين رضي الله عنها: ((إِنَّ فَاطِمَةَ بِنْتَ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَتْ إِذَا دَخَلَتْ عَلَى النَّبِيِّ قَامَ إِلَيْهَا فَرَحِبَ بِهَا وَقَبَلَهَا وَأَجْلَسَهَا فِي مَجْلِسِهِ)) متفق عليه.

واژه: دایکی نیمانداران حه‌زه‌تی عانیسه (خودا لیتی رازی بی) ده‌فرمویت: هه‌رکاتیک فاتیمه‌ی کچی پیغه‌مبه‌ر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سه‌ری له پیغه‌مبه‌ر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بدایه، پیغه‌مبه‌ر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له‌به‌ری هه‌لده‌ستاو پیشوازی لیده‌کرد و، ماچیشی ده‌کرد و، له‌ته‌نیشت خۆیه‌وه دای ده‌نا.

۷۸) قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ((إِذَا خَطَبَ أَحَدُكُمْ الْمَرْأَةَ فَإِنْ اسْتَطَاعَ أَنْ يَنْظُرَ مِنْهَا إِلَى مَا يَدْعُوهُ إِلَى نِكَاحِهَا فَلْيَفْعَلْ)) رواه أحمد وأبو داود.

واژه: نه‌گه‌ر یه‌کیکتان به‌نیاز بوو نافرته‌تیک بخوازیت و بوو هه‌بوو بیبینی، با سه‌یری بکات.

۷۹) قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ((إِذَا أَتَاكُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ دِينَهُ وَخُلُقَهُ فَرَوْجُوهُ إِلَّا تَفْعَلُوا تَكُنْ فِتْنَةً فِي الْأَرْضِ وَفَسَادَ عَرِيضٌ)) حديث

حسن رواه الترمذي وأبو داود والحاكم.

واژه: نه‌گه‌ر یه‌کیکت هات بوو خوازیینی کچه‌که‌تان، و تیه‌وش له‌تاین و په‌وه‌ستی رازی بوون، نه‌وا بیانده‌نی، به‌لام نه‌گه‌ر واتان نه‌کرد نه‌وا نا‌زاوه‌و خراپه‌کاری له‌سه‌ر زه‌ویدا بلاو ده‌بیته‌وه.

۸۰) قال رسول الله ﷺ: ((يَأْسَاءُ الْمُسْلِمَاتِ لَا تَحْقِرُنَّ جَارَةً لِّجَارَتِهَا وَلَوْ بِقَرْنِ شَاةٍ)) متفق عليه.

واژه: نهی نافرمانی مومنان! با هیچ دروسی به کژنه در اوسنی به کژنه در اوسنی به کجی بی‌پریز سهیر نه کا و شتی به کتر به کم نه زانن.

۸۱) عن أسود قال: سألت عائشة رضي الله عنها: ما كان النبي صلى الله عليه وآله يصنعُ في بيته؟ قالت: ((كَانَ يَكُونُ فِي مِهْنَةِ أَهْلِهِ (فِي خِدْمَتِهِمْ)، فَإِذَا حَضِرَتِ الصَّلَاةُ خَرَجَ إِلَى الصَّلَاةِ)) رواه البخاري.

واژه: له نه سوه ده وه ده گپرنه وه، ره زای خوی له سه ر بیت، که وتوویه تی: له چه زره تی عانی شه م پرسیار کرد: پیغه مبه ر صلى الله عليه وآله له مال ه وه چی ده کرد؟ نه ویش فه رموی: له مال ه وه خزمه ت ده کات و به ده م خیزانیه وه به (واژه یارمه تی ده دات له نیش و کاری ناو مالدا) که کاتی نویژیش هات، ده روات بو مزگه وت بو نویژی جه ماعه ت.

۸۲) تُقُولُ أَسْمَاءُ بِنْتُ أَبِي بَكْرٍ: قَدَّمْتُ عَلَيَّ أُمِّي وَهِيَ مُشْرِكَةٌ فَاسْتَفْتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وآله، قُلْتُ: قَدَّمْتُ عَلَيَّ أُمِّي وَهِيَ رَاغِبَةٌ (أَيُّ تَرْغَبُ زِيَارَتِي) أَفَأَصِلُ أُمِّي؟ قَالَ: نَعَمْ صِلِي أُمَّكَ)) متفق عليه.

واژه: نه سمای کچی نه بویه کر (خوا لئی رازی بن) ده لیت: دایکم هاته لام و نه و کاته باوه ری نه هینابوو، پرسیارم له پیغه مبه ری خوا

کرد و وتم: دایکم هاتووہ بقو لام و ندیہویت سہردانم بکات، نایا پیشوازی لی بکم؟ فہرمووی: بہلن، سیلہی رہحم لہگہل دایکتدا بہجی بہینہ.

۸۳) قال رسول الله ﷺ: ((إِذَا شَهِدْتَ إِحْدَاكُنَّ الْمَسْجِدَ فَلَا تَمَسُّ طَبِيبًا)) رواه مسلم.

واٹہ: نگہر یہ کیکتان (مہبہستی لہ نافرہ تانہ) نامادہی مزگہوت بوو، با بونی خویش بہ کار نہیہ نیت.

۸۴) قال رسول الله ﷺ لَأَمْرَأَةٍ: ((زَوْجُكَ وَوَلَدُكَ أَحَقُّ مَنْ تَصَدَّقْتَ بِهِ عَلَيْهِمْ)) رواه البخاري عن أبي سعيد الخدري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ.

واٹہ: پیغہ مبرہ ﷺ بہ نافرہ تیکی فہرموو: زہ کاتہ کت بدہ بہ میژدہ کت و کورہ کت، چونکہ نہوان لہ پیشترن لہوانہی کہ زہ کاتت پی داون.

۸۵) قال رسول الله ﷺ: ((مَا مِنْ صَاحِبٍ ذَهَبٍ وَلَا فِضَّةٍ لَا يُؤَدِّي مِنْهَا زَكَاةَهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ صُفِحَتْ لَهُ صَفَائِحُ مِنْ نَارٍ فَيُكْوَى بِهَا جَنْبُهُ وَجَبِينُهُ وَظَهْرُهُ)) رواه ابوداود والنسائي بسند حسن.

واٹہ: ہر خاوہن زپر و زیوٹیک زہ کاتی نہدا، زپر و زیوہ کہی لہ پروژی دوایدا دہ کریتہ پارچہی پان لہ ناگر و لاتہ نیشت و نیوچاوان و ہشتی پی داخ دہ کری.

۸۶) عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يُبَاشِرُ وَهُوَ صَائِمٌ



ثُمَّ يَجْعَلُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا تَوْبًا يَعْنِي الْفَرْجَ)) رواه أحمد بسند صحيح.
واته: پیغمبر ﷺ گه مهو یاری له گه گه ده کرد و بهر ژوویش بوو،
 له نیوان خوئی و نهودا په روږیه کی له سره فرجی داده نا.
 (۸۷) عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا: أَرَادَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ يَقْلِبَنِي، فَقُلْتُ: إِنِّي صَائِمَةٌ! فَقَالَ: وَأَنَا صَائِمٌ، ثُمَّ قَلْبَنِي)) رواه أحمد

واته: پیغمبر ﷺ ویستی ماچم بکات، منیش پیم گوت بهر ژوووم!
 نهویش فهرمووی: منیش بهر ژوووم، له پاشان ماچی کردم.
 (۸۸) أَنْ امْرَأَةً سَأَلَتْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا: فَقَالَتْ: أَتَقْضِي إِحْدَانَا الصَّلَاةَ
 أَيَّامَ مَحِيضِهَا؟ فَقَالَتْ عَائِشَةُ: أَحْرُورِيَّةٌ أَنْتِ؟ قَدْ كَانَتْ إِحْدَانَا
 تَحِيضُ عَلَيَّ عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ ثُمَّ لَا تُؤْمَرُ بِقِضَائِهِ)) رواه البخاري
 ومسلم.

واته: نایا نویزه کاغان بگپړینه وه کاتیک که بی نویژ بووین؟ عائشه
 پرسى: نایا تو خه لکی (حروریه ی)، -د تیه که له نزیک مه ککه و
 یه که م کوبونه وهی خه وار یه کانی تیا به ستر، لیره مه به سستی
 نهو یه که نه مه رای خه وار یه -، نیمه له کاتی که بی نویژ ده بووین
 له سره ده می پیغمبر ﷺ نه مری پی نه ده کردین نویزه کان
 بگپړینه وه.

(۸۹) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((لَا تَصُومُ الْمَرْأَةُ يَوْمًا وَاحِدًا وَرَزْوَجُهَا
 شَاهِدٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِلَّا رَمَضَانَ)) رواه أحمد والبخاري ومسلم.

واته: نابی نافرته رۆژتیک رۆژووی سوننهت بگری تا پرسى به مێردهکەى نهکا تهنها مانگی رهمهزان نهبی (چونکه مانگی رهمهزان واجبه).

۹۰) قال رسول الله ﷺ: ((لَيْسَ مِنَّا مَنْ ضَرَبَ الْحُدُودَ وَشَقَّ الْجُيُوبَ وَدَعَا بِدَعْوَةِ الْجَاهِلِيَّةِ)) رواه البخاري ومسلم والترمذي.

واته: ههريهكيت لهخۆى بداو يهخهى خۆى بدپړى و رهش پۆش و شتى نادروست بكا لهئيمه نيه (واته دووره له كۆمهلى موسلمانان).

۹۱) إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ بَرِيءٌ مِنَ الصَّالِقَةِ وَالْحَالِقَةِ وَالشَّاقِقَةِ)) رواه البخاري ومسلم.

واته: پينغه مبهرو ﷺ لهوانه بهرييه: قيژهو هاوار و پرچ رنينهوهو يهخه دادپين نه بجام دهدهن.

۹۲) عَنْ أُمِّ عَطِيَّةَ الْأَنْصَارِيَّةِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: لُهِينَا عَنْ إِبْرَاهِيمَ الْجَنْائِرِ...)) رواه البخاري ومسلم.

واته: پينغه مبهرو ﷺ قهدهغهى كردين دواى جهنازه بكهويت (نهمه تاييهته به نافرتهان).

۹۳) قال رسول الله ﷺ: ((قَدْ أُذِنَ لَكُنَّ أَنْ تَخْرُجْنَ لِحَاجَتِكُنَّ)) رواه مسلم.

واته: نهوا رينگه درا كه بو پيويستيه كانتان له مال دهريچن.



۹۴) قال رسول الله ﷺ: ((إِذَا اسْتَأْذَنَكُمْ نِسَاؤُكُمْ بِاللَّيْلِ إِلَى الْمَسْجِدِ فَأَذِّنُوا)) متفق عليه.

واته: نه گهر خیزانه کانتان مؤلّه تیان خواست به شهو بچنه مزگهوت، مؤلّه تیان بدهن.

۹۵) جَاءَتْ امْرَأَةٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ ذَهَبَ الرَّجَالُ بِحَدِيثِكَ فَاجْعَلْ لَنَا مِنْ نَفْسِكَ يَوْمًا نَأْتِيكَ فِيهِ نُعَلِّمُنَا مِمَّا عَلَّمَكَ اللَّهُ فَقَالَ اجْتَمِعْنَ فِي يَوْمٍ كَذَا وَكَذَا فِي مَكَانٍ كَذَا وَكَذَا فَاجْتَمِعْنَ فَأَتَاهُنَّ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَعَلَّمَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَهُ اللَّهُ)) رواه البخاري.

واته: نافره تیک هاته لای پیغه مبهه ر ﷺ فهرمووی: نهی پیغه مبهه ری خوا ﷺ، وتاره کانت تهنها بو پیاوانه، روژیکیش بو نیمه دیاری بکه تا بیینه خزمهتت، تانهوهی خوی پهروره دگار فیری کردوی فیری نیمه شی بکه، پیغه مبهه ر ﷺ فهرمووی: له فلان روژ و فلان روژ کو بیینه وه، نهوانیش له شوینی دیاریکراو کوبوونه وه و پیغه مبهه ریش ﷺ نهوهی خوی پهروره دگار فیری کردبوو، فیری نهوانیشی کرد.

۹۶) كن نساء مؤمنات يشهدن مع رسول الله ﷺ صلاة الفجر متلفعات بمروطهن (مغطيات الرؤس باثوابهن) ثم ينقلبن إلى بيوتهن حين يقضين الصلاة لا يعرفهن أحد من الغلس (ظلمة

آخر الليل بعد طلوع الفجر). رواه البخاري ومسلم.

واقته: نافره ته موسلمانه كان له گه ل پیغه مبهری خوارزمی نامادهی نویژی به بیانیان ده بوون و، به پو شاکه کانیان داپوشرابوون، پاش به جیهیتانی نویژی، به ره و ماله کانیان ده گه رانه وه، له بهر تاریکی شو کهس نهیده ناسینه وه.

(۹۷) قال رسول الله ﷺ: ((.. وَلَا تَنْقِبِ الْمَرْأَةُ الْمُحْرِمَةَ، وَلَا تَلْبَسِ الْقَفَّازِينَ)) رواه البخاري وابوداود.

واقته: نابی نافره ت له کاتی ئی حرامدا نیقاب بکات و ده ستکیش له ده ست بکات.

(۹۸) عن الربيع بنت معوذ بن عبد الله قالت: كُنَّا نَعْرُزُ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ فَنَسْتَقِي الْقَوْمَ وَنَخْدِمُهُمْ وَنَرُدُّ الْقَتْلَى إِلَى الْمَدِينَةِ، وَفِي رِوَايَةٍ: وَنُدَاوِي الْكَلْمَى (أَي الْجُرْحَى). رواه البخاري.

واقته: به شداری شهرمان ده کرد له گه ل پیغه مبهری خوارزمی، ناومان ده دا به خه لکه که و خزمه تمان ده کردن و کوژراوه کانیشتمان بو مه دینه ده بردنه وه، له ریوایه تی کیشدا هاتووه: برینداره کانیشتمان تیمار ده کردن.

(۹۹) عن عائشة رضي الله عنها قالت: اسْتَأْذِنْتُ النَّبِيَّ ﷺ فِي الْجِهَادِ، فَقَالَ: ((جِهَادُكُنَّ الْحَجُّ)). رواه البخاري.

واقته: داوام له پیغه مبهرومی کرد ریگام بدا بو جیهاد، فه رموی:

حج جیهادی نیتویه.

۱۰۰) قال رسول الله ﷺ: ((لَا تُسَافِرُ امْرَأَةٌ سَفَرًا ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فَصَاعِدًا إِلَّا مَعَ أَبِيهَا أَوْ أُخِيهَا أَوْ ابْنِهَا أَوْ زَوْجِهَا أَوْ ذِي مَحْرَمٍ)) رواه البخاري.

واژه: نابی نافرته لهسن پوژ بهدواوه بهتهنها سهفدر بکات، مهگمر لهگهل باوکی یا کوری یا برای یا میردی یان مهحره میکی تر بیت.

۱۰۱) قال رسول الله ﷺ: ((خَمْسٌ مِّنْ قُبُصٍ فِي شَيْءٍ مِنْهُنَّ فَهُوَ شَهِيدٌ... وَالنَّفْسَاءُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ شَهِيدٌ)) رواه النسائي بسند صحيح.

واژه: پینج جوړه کهس شهیدن.. نهو نافرتهش بهخوینی مندال بوون ده مریت شهیده.

۱۰۲) قال رسول الله ﷺ: ((إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ مِنَ الرِّضَاعِ مَا حَرَّمَ مِنَ النَّسَبِ)) صحيح رواه الترمذي.

واژه: خوی پهروه ردگار نهوهی به زاوژی و خزمایهتی حدرامی کردبن، بههوی شیرخواردنیشهوه حدرامی کردوه.

۱۰۳) عن عائشة رضي الله عنها قالت: خَرَجْنَا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ وَلَا نَرَى إِلَّا الْحَجَّ، حَتَّى إِذَا كُنَّا بِسَرْفٍ، أَوْ قَرِيبًا مِنْهَا حِضْتُ، فَدَخَلَ عَلَيَّ النَّبِيُّ ﷺ وَأَنَا أَبْكِي، فَقَالَ: أَلْفِئْتِ؟ (يَعْنِي



الْحَيْضَةَ) قَالَتْ: قُلْتُ: نَعَمْ. قَالَ: إِنَّ هَذَا شَيْءٌ كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَى
بَنَاتِ آدَمَ، فَأَقْضِي مَا يَقْضِي الْحَاجُّ، غَيْرَ أَنْ لَا تَطُوفِي بِالْبَيْتِ
حَتَّى تَغْتَسِلِي، قَالَتْ: وَضَحَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ نِسَائِهِ
بِالْبَقْرِ)) رواه البخاري ومسلم.

واژه: له گه‌ل پیغه مبه‌ر ﷺ سه‌فه‌ری چه‌جان کرد، کاتیک له (سرف)
بووین یا نزیکی نه‌وی بووین بئ‌نویژ بووم، پیغه مبه‌ر ﷺ هاته
سهرم و من ده‌گریام، به‌منی گوت: نایا بئ‌نویژ بوویت؟ منیش
گوتم: به‌لئ، ووتی: نه‌وه خوای په‌روه‌ردگار له‌سه‌ر کچانی
چه‌زرتی ناده‌می نووسیوه، حاجیه‌کان چی ده‌که‌ن توژش وابکه،
ته‌نها ته‌وافی به‌یت مه‌که تا پاک ده‌بیته‌وه.

(۱۰۴) قال رسول الله ﷺ: ((إِذَا أُنْفَقَتِ الْمَرْأَةُ مِنْ طَعَامِ بَيْتِهَا غَيْرَ
مُفْسِدَةٍ كَانَ لَهَا أَجْرُهَا بِمَا أُنْفَقَتْ وَلِزَوْجِهَا أَجْرُهُ بِمَا
كَسَبَ)) متفق عليه.

واژه: نه‌گه‌ر نافرته‌ خواردن و شت و مه‌ک له‌ماله‌که‌ی بیه‌خشیته‌،
به‌مه‌رجیک زیاده‌ره‌وی تیدا نه‌کات، بو‌خو‌ی پاداشتی
به‌خشینه‌که‌ی ده‌ست ده‌که‌ویت و هاوسه‌ره‌که‌یشی پاداشتی
په‌یدا‌کردنه‌وه‌ی ده‌ست ده‌که‌ویت.

(۱۰۵) قال رسول الله ﷺ: ((تَصَدَّقَنَ يَا مَعْشَرَ الْأَنْصَارِ وَلَوْ مِنْ
حِلْيَتِكُمْ)) متفق عليه.

واژه: نهی نافرتهانی (انصار) خیر و خیرات بکنن، نه گهر له خشله کانیشتان بیت.

۱۰۶) قال رسول الله ﷺ: ((أَبْغِضُ الْحَلَالَ إِلَى اللَّهِ الطَّلَاقُ)) رواه ابوداود بسند صحیح.

واژه: رق لی بووه وهرترین حه لال لای خودای پهروه ردگار، ته لاقه.
۱۰۷) عن أبي هريرة رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: أَتَى جَبْرِيلُ النَّبِيَّ ﷺ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذِهِ خَدِيجَةٌ إِذَا أَتَتْكَ فَأَقْرَأِ عَلَيْهَا السَّلَامَ مِنْ رَبِّهَا وَمِثِّي وَبَشِّرْهَا بِبَيْتٍ فِي الْجَنَّةِ مِنْ قَصَبٍ لَا صَخَبَ فِيهِ وَلَا نَصَبٍ)) متفق عليه.

واژه: حه زره تی جو برائیل هاته لای پیغه مبهری خوا ﷺ ووتی: نهی پیغه مبهری خوا، نهوه خه دیجه یه، نه گهر هاته لات سلاوی خوا و منی پی بگه یه نه، وه مزگینی کوشکیکی له مرواری پی بده له بهه شتدا که نه ده نگه دهنگ و نه ماندوو بوونی تیدایه.

۱۰۸) قال رسول الله ﷺ: ((السَّاعِي عَلَى الْأَرْمَلَةِ وَالْمِسْكِينِ كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ)) رواه البخاري.

واژه: هه رکه س دهستی خیری بگاته بیوه ژن و هه ژار، وه ک نهوه وایه له پیتناوی خوا دا جیهادی کرد بیت.

۱۰۹) قال رسول الله ﷺ: ((إِنِّي لَا أَصَافِحُ التِّسَاءَ...)) رواه الترمذي بسند صحیح.



واته: من تهوقه له گهڻ نافرہ تان ناکہم.

(۱۱۰) عن عمّ حرام بن حکیم أنّه سأل رسول الله ﷺ: مَا يَحِلُّ لِي مِنْ امْرَأَتِي وَهِيَ حَائِضٌ؟ قَالَ: ((لَكَ مَا فَوْقَ الْإِزَارِ)) رواه ابوداؤد بسند صحيح.

واته: مامی حرامی کورپی حکیم پرساری له پیغہمبہری خواہی ﷺ کرد: کاتئ خیزام بیتویژو بوو، چی بو من حدالہ له گه لیدا بیکہم؟ نهویش فرموی: بوژ دروسته له سہر کراسی یاری له گهڻ بکہی (واته نابئ جیماعی له گهڻ بکہی).

(۱۱۲) قال رسول الله ﷺ: ((... إِطْلَعْتُ فِي النَّارِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا النِّسَاءَ)) رواه مسلم.

واته: له کاتی شهوره ودا (معراج) سهیری دوزہ خم کرد، بینیم زورینہی له نافرہ تان بوون.

(۱۱۳) قال رسول الله ﷺ: ((لَوْ كَانَ عَلَى أَمَلِكَ ذَيْنُ أَكُنْتُ قَاضِيَهُ عَنْهَا؟ قَالَ: نَعَمْ، قَالَ: فَذَيْنُ اللَّهِ أَحَقُّ أَنْ يُقْضَى)) رواه البخاري ومسلم.

واته: عبدولای کورپی عباس رضی اللہ عنہ ده گیتتہوه، فرمویتہی: پیاوئیک ہاتہ خزمہت پیغہمبہری خواہی ﷺ ووتی: نہی پیغہمبہری خوا! دایکم مرد و روژووی مانگیکیش قہرزارہ، جا نایا بوئی بگیتپمدہوه؟ فرموی: نہ گہر دایکت قہرزار ہواہیہ نایا

بۆت ده‌بژارده‌وه؟ ووتی: به‌ئێ. پێغه‌مبهر ﷺ فه‌رموی: كه‌واته
قه‌رزی خوا مافی بژارده‌وه‌ی زیاتره‌.

(١١٤) قال رسول الله ﷺ: ((مَنْ رَزَقَهُ اللهُ امْرَأَةً صَالِحَةً فَقَدْ أَعَانَهُ
عَلَى شَطْرِ دِينِهِ، فَلْيَتَّقِ اللَّهَ فِي الشُّطْرِ الثَّانِي)) رواه الطبراني والحاكم
وقال صحيح الإسناد.

واته: هه‌ر كه‌سێ خ‌وای په‌روه‌ردگار ژنیکی خ‌واناسی پێ‌یه‌خشی، نه‌وا
خ‌وای گه‌وره یارمه‌تی داوه بۆ نه‌وه‌ی نیوه‌ی ئاینه‌كه‌ی به‌رپێوه
بیات، با بۆ نیوه‌كه‌ی تری پارێزگاری بکا و شه‌رم له‌خوا بکا.

(١١٥) قال رسول الله ﷺ: ((... وَنِسَاءً كَاسِيَاتٍ، عَارِيَاتٍ،
مُمِيلَاتٍ مَائِلَاتٍ، رُؤُوسُهُنَّ كَأَسْنِمَةِ الْبُخْتِ الْمَائِلَةِ، لَا يَدْخُلْنَ
الْجَنَّةَ وَلَا يَجِدْنَ رِيحَهَا، وَأَنْ رِيحَهَا لِيُوجَدَ مِنْ مَسِيرَةِ كَذَا
وَكَذَا)) رواه مسلم.

واته: هه‌ندێ ژن هه‌ن پۆشته و رووتن، به‌له‌نجه‌ولارن، سه‌ریان وه‌ك
پۆیه‌له‌ی لای حوشر وایه، نه‌وانه ناچنه به‌هه‌شت و بۆنیشی
ناکه‌ن، به‌راستی بۆنی به‌هه‌شت نه‌وه‌نده و نه‌وه‌نده ده‌روات.

(١١٦) قالت عائشة رضي الله عنها: وَلَا وَاللَّهِ مَا مَسَّتْ يَدُهُ ﷺ يَدَ
امْرَأَةٍ قَطُّ فِي الْمُبَايَعَةِ، مَا بَايَعَهُنَّ إِلَّا بِقَوْلِهِ قَدْ بَايَعْتُكَ عَلَيَّ
ذَلِكَ)) رواه البخاري.

واته: عایشه په‌ه‌زای خ‌وای له‌سه‌ر بیست ده‌فه‌رموی: (والله)



پیغمبر ﷺ قهت دهستی نه داوه له دهستی هیچ نافرته تیک له کاتی (بیعه) وهرگرتندا، به لکو هر به قسه (بیعه) ی لی وهرگرتون، دهیفرموو: نهویه به لئیم پیدای له سر نهو شته.

(۱۱۷) قال رسول الله ﷺ: ((مَا مِنْ امْرَأَةٍ تَضَعُ ثِيَابَهَا فِي غَيْرِ بَيْتِ زَوْجِهَا إِلَّا هَتَكَتِ السُّتْرَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ رَبِّهَا)) رواه الترمذي بسند صحيح.

واته: هر نافرته تیک پوشاکی خوی جگه له مالی میردی دابسی و لهوی له بهر خوی بکاته وه، نهوه پردهی شهرمی له نیوان خوی و خوی گورهی پچراند.

(۱۱۸) قال رسول الله ﷺ: ((لَا تَبِعُوا الْمُغْنِيَاتِ وَلَا تَشْتَرُوهُنَّ وَلَا تَعْلَمُوهُنَّ وَلَا خَيْرَ فِي تِجَارَةٍ فِيهِنَّ وَكَمَنْهِنَّ حَرَامٌ، فِي مِثْلِ هَذَا أَنْزَلْتُ هَذِهِ الْآيَةَ: وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي لَهُوَ الْحَدِيثُ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ)) رواه الترمذي بسند صحيح.

واته: که نيزه کی گورانبيیژ مه کړن و مه فروشن و فیری خوینده واریان مه کهن و بازگانیان پیوه مه کهن، نرخیان حرامه و له بهر نه م جوړه شته نه م نایه ته هاته خواره وه: (وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي لَهُوَ الْحَدِيثُ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ).

(۱۱۹) عن أنس رضي الله عنه قال: رأى النبي ﷺ التيساء والصبيان مقبلين من العرس، فقام النبي ﷺ مُمْتَلًا فَقَالَ: ((اللَّهُمَّ أَلْتُمْ مِنْ أَحَبِّ النَّاسِ إِلَيَّ)) قالها ثلاث مرار. رواه البخاري.

واته: پیغمبر ﷺ چاوی به کۆمه لیک ژن و مندال کەوت کە لە شاییه ک هاتبوونهوه، نهوه بوو به پیتوه وهستاو پیتیانی فەرموو: ئیوه له خۆشهویست ترین کەسن بهلامهوه.. سێ جار نهوهی فەرموو.

۱۲۰) قال رسول الله ﷺ: ((لَا تُنْفِقُ إِمْرَأَةٌ شَيْئًا مِنْ بَيْتِ زَوْجِهَا إِلَّا بِإِذْنِ زَوْجِهَا، قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا الطَّعَامَ؟ قَالَ: ذَاكَ أَفْضَلُ أَمْوَالِنَا)) رواه الترمذي بسند جيد.

واته: ژن له مالى مێرده كەى هێچ شتێك به بێ ئیزنى مێرده كەى نەبە خشیت، گوترا ئەى پیغمبرى خوا، خواردنیش نابێ بیه خشیت؟ فەرموو: خواردن باشترین مال و سامانانە.

۱۲۱) عن زوجة أبي اسحاق قالت: أَلْهَا دَخَلْتُ عَلَى عَائِشَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا وَكَانَتْ (أَيَّ امْرَأَةٍ أَبِي إِسْحَاقَ) شَابَّةً يُعْجِبُهَا الْجَمَالَ، فَقَالَتْ: الْمَرْأَةُ تَحِفُ جِئِنَهَا لِزَوْجِهَا؟ فَقَالَتْ عَائِشَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا: أَمِيطِي عَنْكَ الْأَذَى مَا اسْتَطَعْتِ)) رواه الطبري عن أبي اسحاق، انظر فتح الباري شرح صحيح البخاري.

واته: خێزانى ابى اسحاق چوووه لای دایكى ئیمانداران هەزرەتى عائیشە رەزاونى پەحمەتى خۆى لى بێ، کە نافرەتێكى زۆر جوان بوو، پرسیاری کرد نایا نافرەت دەم و چاوی بکا بۆ مێرده كەى جائیزه؟ ئەویش فەرموو: ئەگەر دەتوانی ئەو مووانە لادە (واته):

به تاشین، چونکه هه‌لکه‌ندن هه‌رامه به‌موو‌کیش یا هه‌ر شتیکی تر، وه‌ شه‌م ده‌م و چاو کردنه به‌هیچ جوریک بو‌ نافرته‌سانی شوونه‌کردوو جائیز نییه).

۱۲۲) قال رسول الله ﷺ لأسماء: ((يَا أَسْمَاءُ إِنَّ الْمَرْأَةَ إِذَا بَلَغَتِ الْمَحِيضَ لَمْ تَصَلِّ أَنْ يَرَى مِنْهَا إِلَّا هَذَا وَهَذَا)) وَأَشَارَ إِلَى وَجْهِهِ وَكَفَيْهِ)). رواه ابوداود وحديث حسن بجميع طرقه.

واته: نه‌ی شه‌ما، نه‌گه‌ر نافرته‌ بالغ بوو (واته که‌وته هه‌یزه‌وه)، نه‌وا بو‌ی دروست نییه هیچ شوینیکی بینیری مه‌گه‌ر نه‌مه‌و نه‌مه‌ نه‌بیته (پیغه‌مه‌بر ﷺ) ناماژه‌ی بو‌ ده‌م و چاوو و هه‌ردوو ده‌ستی کرد).

۱۲۳) قال رسول الله ﷺ: ((إِنَّ اللَّهَ وَضَعَ عَنِ الْمُسَافِرِ الصَّوْمَ وَشَطْرَ الصَّلَاةِ، وَعَنِ الْجُبَلِيِّ وَالرُّضِيعِ الصَّوْمَ)) رواه ابوداود

والترمذي وابن ماجه وسنده جيد.

واته: خوی گه‌وره رۆژوو‌گرتن و نیوه‌ی نویژی له‌سه‌ر سه‌فه‌رکه‌ر هه‌لگرتوه، هه‌روه‌ها رۆژوو‌گرتنی له‌سه‌ر نافرته‌تی سکپر و شیرده‌ر هه‌لگرتوه.

۱۲۴) عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كُنَّا نَعْرِزُ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ فَبَلَغَ ذَلِكَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَلَمْ يَنْهَانَا)) رواه مسلم.

واته: له‌سه‌رده‌می پیغه‌مه‌بردا ﷺ عه‌زلمان ده‌کرد (واته مه‌نعی

تبعی، کاتیک پیاو ده چووہ لای خیزانی له لوتکھی چیژوہ رگرتن
تۆه کھی (نگفہ) ده رشت) وه نایه تی قورنایش داده به زی و
پیغه مبر ﷺ قه ده غهی نه کردین کاتیک نه م هه والهی پیگه یشت.
له کۆری نیمامی عومهدا باسی نه م (عزل) هیان کرد، پیاو تک ووتی:
ده لاین نه م کاره زینده به چالی بچوکه (المؤده الصغری)، نیمامی
ععلی فدرمووی: نه م نابیته زینده به چالی بچوکه، تاوه کو به حدوت
قوناغ تی نه پیریت، تا ده بیته که مه قوریک، پاشان ده بیته نوتفیه ک،
پاشان ده بیته (علقه) پاشان ده بیته (مچغه) و پاشان ده بیته نیسقان
و پاشان گوشت دایده پۆشی، نینجا ده بیته دروستکراویکی ته واو،
نیمامی عومهر فدرمووی: راستت فدرموو، خوا ته مه نت درتژ
بگات. به هۆی نه م به لگه یه مهنی ته یینی دروسته، به مه رجیک
پازی بوونی ژنی له گه ل بیت، چونکه نه ویش مافی هیه له مندان
بوون و چیژوہ رگرتن. نیمامی عومهر (عزل) ی قه ده غه کرد گهر به بی
نیزنی ژن بیت.

۱۲۵) قال رسول الله ﷺ: ((الْخِتَانُ سُنَّةٌ لِلرِّجَالِ، وَمَكْرَمَةٌ

لِلنِّسَاءِ)) رواه الطبرانی بسند جيد.

واژه: خه ته نه کردن بۆ پیوان سوننه ته و بۆ نافرته تانیش ریزدانه.

۱۲۶) عَنْ عَلِيٍّ رضي الله عنه قَالَ: كُنْتُ قَاعِدًا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ عِنْدَ

الْبَيْعِ فِي يَوْمٍ مَطَرٍ، فَمَرَّتْ إِمْرَأَةٌ عَلَى حِمَارٍ فَهَوَتْ يَدَ

الْحِمَارِ فِي وَهْدَةٍ فَسَقَطَتِ الْمَرْأَةُ فَأَعْرَضَ عَنْهَا النَّبِيُّ ﷺ
 بِوَجْهِهِ، فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّهَا مُتَسَرَّوَلَةٌ، فَقَالَ: اللَّهُمَّ
 اغْفِرْ لِلْمُتَسَرَّوَلَاتِ مِنْ أُمَّتِي، يَا أَيُّهَا النَّاسُ، اتَّخِذُوا
 السَّرَاوِيلاتِ فَإِنَّهَا مِنْ أَسْتَرَ ثِيَابِكُمْ، وَحَصَّنُوا بِهَا نِسَاءَكُمْ

(إِذَا خَرَجْنَا) رواه ابن عدي والمعيني والبخاري والبيهقي باسناد جيد.

واژه: نيمای علی رَهزای خودای لهسر بی، فرمویه تی: له لای
 پیغه مبهری خوا دانیشتبوم له بقیع له پوژیکسی باراناویدا،
 نافرته تیک لهسر گویدریتیک دا کهوته ناو که ندیکی ناوه وه، جا
 نافرته که کهوته خواره وه، پیغه مبه ریش ﷺ رووی وهرگیرا،
 نهوانه ی لهوئی بوون گوتیان: نهی پیا مبهری خوا ﷺ، نم
 نافرته بیجامه ی له بهره، پیغه مبه ریش ﷺ فرموی: خویه
 له گوناھی نافرته بیجامه له بهره کانی نوم تم خوش به، نهی
 خه لکینه، بیجامه بیوشن، چونکه داپوشه رترین پوشاکتانه، با
 نافرته کانتان له بهری بکهن گهر له ماله وه چوونه دهره وه. (جا
 هر نافرته تیک دهیهوئی وه بهر دو عاکه ی پیغه مبه ریش ﷺ بکهوئی با
 له ژیر جله که یوه بیجامه له بهر بکات).

(۱۲۷) عَنْ أَسْمَاءِ بِنْتِ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: جَاءَ امْرَأَةً إِلَى النَّبِيِّ
 ﷺ وَقَالَتْ: أَرَأَيْتَ إِحْدَانَا إِذَا أَصَابَ ثَوْبُهَا الدَّمَ مِنْ
 الْحَيْضِ كَيْفَ تَصْنَعُ؟ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: تَحْتَهُ، ثُمَّ تَقْرِصُهُ

بِالْمَاءِ ثُمَّ تَنْضَحَهُ ثُمَّ تُصَلِّي فِيهِ)) رواه البخاري وابوداود .

واژه: نه‌سای کچی نه‌بویه کر په‌زای خویان لی‌بسی، وتوویه‌تی: نافرہ‌تیک هاته لای پیغه‌مبه‌ر ﷺ ووتی: گهر یه‌کیک له‌نیمه پڑشاکه‌کی به‌خوینی حه‌یزه‌وه بسوو، چی بکات؟ پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ فرمووی: به‌یه‌که‌وه‌ی ده‌خشی‌نی پاشان به‌ ناو شوینی خوینه‌که به‌ په‌نجه‌ پیدا دینی بۆ نه‌وه‌ی خوینه‌که لاجی‌ت، پاشان ناوی پی‌داده‌که‌ی و نویژی پی‌ ده‌که‌یت.

(۱۲۸) قَالَتْ عَائِشَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا: لَقَدْ كُنْتُ أُغْسِلُ أَنَا وَرَسُولُ اللَّهِ ﷺ مِنْ إِنَاءٍ وَاحِدٍ، وَلَا أَزِيدُ أَنْ أَفْرَعُ عَلَى رَأْسِي ثَلَاثَ إِفْرَاغَاتٍ)) رواه مسلم.

واژه: من و پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ له‌ یه‌که‌ مه‌نجه‌ل ناودا خۆمان شتووه و له‌سی جار زیاتر ناوم به‌خۆدا نه‌کردووه.

(۱۲۹) عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: ((كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُصَلِّي وَأَنَا لَمُعْتَرِضَةٌ بَيْنَ يَدَيْهِ إِعْتِرَاضَ الْجَنَازَةِ، حَتَّى إِذَا أَرَادَ أَنْ يُوْتَرَ مَسَّنِي بِرِجْلِهِ)) رواه النسائي وأحمد.

واژه: خاتوو عائشه فرموویه‌تی: پیغه‌مبه‌ر ﷺ نویژی ده‌کرد و منیش له‌به‌رده‌می پراکشابووم وه‌ک پراکشانی جه‌نازه، گهر بیویستایه نویژی وتر بکات قاچی له‌ قاچم ده‌دا.

(۱۳۰) عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: ((وَقَتَ لَنَا فِي قَصِّ الشَّوَارِبِ

وَتَقْلِيمِ الْأَظْفَارِ وَتَنْفِ الْإِبْطِ وَحَلْقِ الْعَانَةِ أَنْ لَا تَشْرُكَ أَكْثَرَ
 مِنْ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً)) رواه مسلم.

واژه: پیغهمبهر ﷺ کاتی بو داناین که له چل رۆژ زیاتر نه هیلین
 سمیل و نینۆکمان دریزو بیت و مووی بن ههنگل و مووی بهرمان
 دریزو بیت، بهواتای بیانکهمین (جا نه مه جگه له سمیل کورت
 کردنهوه، تاییهته به ههردوو ره گهزی نیر و می، واته نافرهت و
 پیار).

(۱۳۱) عَنْ عَائِشَةَ رضی اللہ عنہا، أَنَّ فَاطِمَةَ بِنْتَ أَبِي حُبَيْشٍ جَاءَتْ إِلَى النَّبِيِّ
ﷺ وَقَالَتْ: إِنِّي امْرَأَةٌ اسْتَحَاضَ فَلَا أَطْهَرُ، أَفَأَذُغُ الصَّلَاةَ؟
 فَقَالَ لَهَا: لَا، إِنَّمَا ذَلِكَ عِرْقٌ وَلَيْسَ بِالْحَيْضَةِ، اجْتَنِبِي
 الصَّلَاةَ أَيَّامَ مَحِيضِكَ، ثُمَّ اغْتَسِلِي، وَتَوَضَّأِي لِكُلِّ صَلَاةٍ،
 ثُمَّ صَلِّي، وَإِنْ قَطَرَ الدَّمُ عَلَى الْحَصِيرِ)) رواه ابن ماجه بسند
 صحيح.

واژه: خاتوو عایشه رهزای خوی لهسر بی بزمان ده گیتیتسهوه که
 فاتیمه ی کچی حوبهیش هاته لای پیغهمبهر ﷺ و گوتی: من
 تووشی خوین چرکه (استحاجه) بوومه پاک نابمهوه، نایا نویتز
 بکه م؟ پیغهمبهر ﷺ پیی فهرموو: بهئی، نویتز بکه، چونکه نه م
 خوینه خوینی ده هاره نه ک خوینی ههیز، له کاتی که له ههیزدا
 بیت له نویتزه کان دوور که وهو مهیکه، پاشان که پاک بوویتسهوه

خَوْتِ بَشْوٍ، جَا كَه خَوِيْنِ دَوَايِ حَمِيْزَه كَه هَات، بَوُّ هَمِرِ نَوِيْزِيْكَ
 دِهَسْتَنُوِيْزِ هَمَلْگَرَه وَ پَاشَانِ نَوِيْزِ بَكِه، بَا لَه كَاتِي نَوِيْزَه كَه شِ خَوِيْنِ
 بِيْتَه دِهَرِ وَ بَكِه وَ بِيْتَه سَمِرِ حَمَسِيْرِي نَوِيْزَه كَه (بَا بَهْرَمَالِي نَوِيْزِ).
 ۱۳۲) قَالِ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ ((لَا تُؤْمَمُ اِمْرَاةٌ رَجُلًا)) رَوَاهُ ابْنُ مَاجَه
 بِسَنْدٍ صَحِيْحٍ.

واژه: نافرته بزى جائيز نبيه بيته نيمام بؤ ميترده كهى (به لام
 نه گهر نافرته كه شماره زاتر و زانتر بوو له ميترده كهى، نه وه
 دروسته بيته نيمام بؤ ميترده كهى، چونكه پيغه مبه رﷺ (ام
 ورقه كچى نوفل)ى راسپارد و فرمانى پيكرده كه بيته نيمام
 بؤ ميترده كهى. (المفصل في أحكام المرأة/ ج ۱ ص ۲۵۲).
 ۱۳۳) قَالِ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ ((اِذَا دَعَا الرَّجُلُ اِمْرَاَتَهُ فَاَبْتَأَنَّ اَنْ
 تَحِيَّاءَ لَعَنَتْهَا الْمَلَائِكَةُ حَتَّى تُصْبِحَ)) رَوَاهُ الْبَخَارِيُّ.

واژه: هركاتيك پياويك داواى جووت بوون له خيترانه كهى بكات و
 نافرته كهش قهده غهى بكات له جووت بوون، نه هوا تا به يانى
 ده كاتمه و فريشته كان له عنه تي (نه فرين) لى ده كهن.

۱۳۴) قَالِ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ ((مَنْ لَيْسَ تَوْبًا شَهْرَةً اَلْبَسَهُ اللهُ يَوْمَ
 الْقِيَامَةِ تَوْبًا مِثْلَهُ ، ثُمَّ يَلْهَبُ فِيْهِ النَّارَ)) رَوَاهُ اَبُو دَاوُدَ وَ ابْنُ مَاجَه ،
 صَحِيْحُ الْجَامِعِ ۲۵۲۶.

واژه: هر كه سيك جل و بهرگيك له بهر بكات بؤ نه وهى پييه وه

بهرچاو بیت و نازو فیزی پی لی بدات، نهوا خوی پورهردگار له
 پوژی دواپیدا، بهرگیتی وهک نهوی لهبهر دهکات و دواپش گلپه
 دهگریت و گپی لی ههلهدهستیت لهناو ناگردا (نهمه ناگاداری نهو
 نافرهتانه دهکاتهوه کهوا زور جوژی حیجاب لهبهر دهکات تا
 تکبر بهسهر خوشکانیان لی بدهن).

۱۳۵) قال رسول الله ﷺ ((لَا تَتَّبِعُ النَّظْرَةَ النَّظْرَةَ فَإِنَّ لَكَ
 الْأُولَىٰ وَلَيْسَتْ لَكَ الْآخِرَىٰ)) صحیح رواه الترمذی رقم ۲۲۲۹.

واته: تهماشا مهکه بهشوین یهکدا و دووباره ی مهکه رهوه، یهکه مجار
 قهیناکا، بهلام دووهم جار بۆت نییه و به گوناھ بۆت دهنوسریت.
 ۱۳۶) عن عائشة رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قالت: كان رسول الله ﷺ لا يتوضأ بعد
 الغسل. صححه الالباني.

واته: پیغه مبهر ﷺ لهدوی خو شووشتن دا دهستنوژی ههلهدهگرت.
 ۱۳۷) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِذَا صَلَّتِ الْمَرْأَةُ خَمْسَهَا وَصَامَتْ
 شَهْرَهَا وَحَفِظَتْ فَرْجَهَا وَأَطَاعَتْ زَوْجَهَا دَخَلَتْ الْجَنَّةَ)) رواه
 الطبراني بسند جيد.

واته: نهگهر نافرهت پینج نویژه فهرزه که ی بهتهواوی جی بهجی کرد و
 مانگی ره مهزان بهرژوو بوو و، داوینسی پاراست و گوپرایه لی
 میرده که ی کرد، پیی دهوتریت له کام ده رگای بهه شتهوه
 ثاره زووت ههیه برۆ بۆ ژووره وه.

۱۳۸) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا نَظَرَ إِلَى امْرَأَتِهِ وَنَظَرَتْ إِلَيْهِ نَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهَا نَظَرَ الرَّحْمَةِ، فَبِأَذَا أَخَذَ بِكَفِّهَا تَسَاقَطَتْ ذُنُوبُهَا مِنْ خِلَالِ أَصَابِعِهَا)) رواه السيوطي وصححه.

واژه: بهراستی کاتیک پیانو سهیری نافرته که می ده کا به سوز و خوشه ویستی و نافرته که ش به همان شیوه سهیری پیانو که می بکاتوه (واژه یارمتهی دانی یه کتر و جوانترین شیوهی قسه هه لبراردن و بانگی یه کتر کردن به ریژ و خوشه ویستی ده بیته هوی به هیتز کردنی نارامگا که)، نهوا گونا هه کانیان له نیتوان په نجه کانیا نه وه هه لده وه ریث.

۱۳۹) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((دِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَدِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ فِي رَقِيَةٍ وَدِينَارٌ تَصَدَّقْتَ بِهِ عَلَى مِسْكِينٍ وَدِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ عَلَى أَهْلِكَ، أَعْظَمُهَا أَجْرًا الَّذِي أَنْفَقْتَهُ عَلَى أَهْلِكَ)) رواه مسلم عن ابي هريرة رضي الله عنه.

واژه: نهو دیناره ی له ری خوادا به خشیتوه، نهو دیناره ی له نازاد کردنی به نده یه ک خه رجت کردوه، نهو دیناره ی به خیر داوته به هه ژاریک و، نهو دیناره ی بو خیزانت خه رجت کردوه، له هه موویان پاداشتی زیاتر نه وه یه که بو خیزانت خه رج کردوه.

۱۴۰) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِنَّ مِنْ أَكْمَلِ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا وَالْأَطْفَهُمْ بِأَهْلِهِ)) رواه الترمذي والنسائي بسند جيد.

واته: تیروته و اوترین باوه‌ردار نه‌وه‌یانه که له هه‌موویان زیاتر

ره‌وشتی جوانتره و له هه‌موویان زیاتر له‌گه‌ل خیزانیدا نهرمه.

(١٤١) قال رسول الله ﷺ: ((رَحِمَ اللَّهُ رَجُلًا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ فَصَلَّى

وَأَيَقَطَ امْرَأَتَهُ فَصَلَّتْ فَإِنْ أَبَتْ نَضَحَ فِي وَجْهِهَا الْمَاءَ، رَحِمَ

اللَّهُ امْرَأَةً قَامَتْ مِنَ اللَّيْلِ فَصَلَّتْ وَأَيَقَطَتْ زَوْجَهَا فَإِنْ أَسَى

نَضَحَتْ فِي وَجْهِهِ الْمَاءَ)) رواه أحمد والنسائي وابوداود باسناد صحيح.

واته: ره‌حه‌تی خوا له‌و پیاوه بی که شه‌و هه‌لنده‌ستی نوێژ ده‌کات و

خیزانه‌که‌یشی به‌خه‌به‌ر دینتی و شه‌ویش نوێژ ده‌کات، نه‌گه‌ر

هه‌لنده‌ستا نه‌وا ناو بپه‌رژینیت به‌ده‌م و چاویدا (واته زۆر به

نهرمی نه‌بیته هۆی ناژاوه)، ره‌حه‌تی خوا له‌و نافرته‌ی بی که

شه‌و هه‌لنده‌ستی و نوێژ ده‌کا و می‌رده‌که‌ی به‌خه‌به‌ر دینتی شه‌ویش

نوێژ ده‌کات، نه‌گه‌ر هه‌لنده‌ستا ناو بپه‌رژینتی به‌ده‌م و چاویدا.

(١٤٢) قال رسول الله ﷺ: ((إِذَا تَزَوَّجَ الْعَبْدُ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ نِصْفَ

دِينِهِ، فَلْيَتَّقِ اللَّهَ فِي النِّصْفِ الْآخَرَ)) رواه البيهقي بسند حسن.

واته: گه‌ر به‌نده‌ی خوا ژن به‌ینتی یان شوو بکات، نه‌وا نیوه‌ی تیمان

و دینه‌که‌ی ته‌واو کردووه، با بۆ نیوه‌که‌ی تر که ماویه‌تی له‌خوا

بترسی و خۆی پاریزکات له‌گونا‌ه و تاوان.

(١٤٣) قال رسول الله ﷺ: ((إِذَا خَطَبَ أَحَدُكُمْ امْرَأَةً فَلَا جُنَاحَ

عَلَيْهِ أَنْ يَنْظُرَ إِلَيْهَا إِذَا كَانَ، إِذَا يَنْظُرُ إِلَيْهَا لِخَطْبَتِهِ، وَإِنْ



كَانَتْ لَا تَعْلَمُ)) رَوَاهُ الطَّحَاوِيُّ وَأَحْمَدُ بِسَنَدٍ صَحِيحٍ.

واته: گهر یه کینک له نئیوه نافرته تینکی داخوازی کرد، گوناھی ناگا گهر ته ماشای نهو نافرته بکات، چونکه ته ماشا کردنه که ی بۆ داخوازیه، جا کچه کهش پیی نه زانی و ناگای لی نه بی.

۱۴۴) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِذَا أَلْقَى اللَّهُ فِي قَلْبِ امْرِئٍ خِطْبَةً امْرَأَةً فَلَا بَأْسَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَيْهَا)) رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَالتَّحَاوِيُّ وَأَحْمَدُ بِسَنَادٍ صَحِيحٍ

واته: نه گهر نافرته تیک که و ته دلی پیاویک بۆ داخوازی کردنی، چی تیا نیه نه گهر ته ماشای بکات.

۱۴۵) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِنَّ مِنْ يَمَنِ الْمَرْأَةُ تَيْسِيرُ خِطْبَتِهَا وَتَيْسِيرُ صِدَاقِهَا وَتَيْسِيرُ رَحْمَتِهَا)) رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالنَّسَائِيُّ بِسَنَادٍ حَسَنٍ.

واته: له خیر و بهره که تی نافرته نه وهیه که خوازی بییه که ی ناسان بکری و ماره بییه که ی سوک و ناسان بی و زۆر نه بی.

۱۴۶) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((أَلَا لَا تَعَالُوا صَدَقَةَ النِّسَاءِ، فَإِنَّهَا لَوْ كَانَتْ مَكْرَمَةً فِي الدُّنْيَا أَوْ تَقْوَى عِنْدَ اللَّهِ لَكَانَ أَوْلَاكُمْ بِهَا نَبِيُّ اللَّهِ ﷺ! مَا عَلِمْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يُكْحَمُ شَيْئًا مِنْ نِسَائِهِ وَلَا أُنْكَحَ شَيْئًا مِنْ بَنَاتِهِ عَلَى أَكْثَرِ مِنْ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ أُوقِيَةً)) رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ بِسَنَادٍ صَحِيحٍ.

واته: نه کهن ماره بی نافرته تان زۆر بکهن!! چونکه گهر له دونیادا

ماره‌یی زور جیگه‌ی ریز و چاکی و ته‌قوای خوا بوایه، شه‌وا پیغهمبهر ﷺ له ههموانتان شایسته‌تر بوو بۆ زوردانی ماره‌یی، پیغهمبهر ﷺ بۆ ماره‌یی خیزانه‌کانی له دوازده نوقیه زیاتری نه‌داوه، هه‌روه‌ها بۆ کچه‌کانیشی به‌هه‌مان شیوه.

(نه‌و چیرۆکه‌ی باسی ژنه‌که ده‌کات وه‌لامی نیمامی عومه‌ری دایه‌وه به‌ نایه‌تی (و آیتیم إحداهن قنطاراً) که نیمامی عومه‌ر داوای کرد ماره‌یی ژن زور داوا نه‌کری، راست نییه له دوو لایه‌ن:

۱- گپ‌رانه‌وه‌که پچ‌رانی تیدایه.

۲- هه‌ندیکه‌ی تریش لاواز (ضعیف)ن به‌هۆی مجالده‌ی کورپی سعید بیان قه‌یسی کورپی ره‌بیع، هه‌ردو کیشیان ابن حجر العسقلانی به‌ زه‌عیفی داناون.

۱۴۷) قال رسول الله ﷺ: ((أَحَقُّ الشُّرُوطِ أَنْ تَوَفَّوْا بِهِ مَا إِسْتَحَلَلْتُمْ بِهِ مِنَ الْفُرُوجِ)) رواه البخاري ومسلم.

واژه: مه‌رج ترین مه‌رج که وه‌فای بکری نه‌وه‌یه که به‌هۆیه‌وه داوینی هاوسه‌ری پین هه‌لال کراوه.

۱۴۸) قال رسول الله ﷺ: ((فَصَلُّ مَا بَيْنَ الْحَلَالِ وَالْحَرَامِ أَلْصَوْتُ وَالذَّفُّ)) رواه النسائي والترمذي وابن ماجه باسناد صحيح.

واژه: جیاوازی نیتوان نیکاحی هه‌لال و هه‌رام ناشکرکردنیه‌تی له ده‌ف و گۆزانی.

١٤٩) لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الْوَأْشِمَاتِ وَالْمُسْتَوْشِمَاتِ وَالنَّمِصَاتِ
وَالْمُتَمِّصَاتِ وَالْمُتَفَلِّجَاتِ لِلْحُسْنِ الْمُغْيِرَاتِ خَلْقَ اللَّهِ)) رواه

البخاري ومسلم.

واژه: پینغه مبهرو ﷺ نفره تی لهو نافرته تانه کردووه که دهست و
چه ناگه و سه ری لوتیان به ده رزی ده کوتن، نفره ته که ش هردوو
کهس ده گریته وه نه وهی داوای ده کات و نه وهیش که وه ک پیشه
به کاری دینن، وه نفره ت لهو که سانهش بی که برؤ باریک
ده که نه وه (مه گهر نه وهی شوی کرد بی بیؤ میرده که ی باریکی
بکاته وه که له پیشه وه باسمان کرد)، وه نه وانهی برؤیان بیؤ باریک
ده کریته وه، هردوه ها نفره تی لهو که سانه کردووه که که لین و
بیؤشایی له ددانه کانیان دروست ده کهن بیؤ جوانی که نه مهش
ده بیته هؤی گؤزینی دروست کراوی خوا.

١٥٠) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((طَيْبُ الرَّجَالِ مَا ظَهَرَ رِيحُهُ وَخَفِيَ
لَوْنُهُ، وَطَيْبُ النِّسَاءِ مَا ظَهَرَ لَوْنُهُ وَخَفِيَ رِيحُهُ)) رواه الترمذي
والنسائي بسند صحيح.

واژه: بؤنی پیاوان نه وهیه که بؤن بکری و ره نگه که ی بشارد ریته وه،
بیؤغؤشی نافرته تانیش نه وهیه که ره نگه که ی به در بکه وی و بؤنی
نه کری.

١٥١) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِذَا تَزَوَّجَ أَحَدُكُمْ امْرَأَةً فَلْيَأْخُذْ

بِنَاصِيئِهَا (أَيِّ بِمَقْدَمِ رَأْسِهَا) وَيَسْمُ اللَّهُ عِزُّ وَجَلَّ وَلِيَدْعُ
بِالْبَرَكَةِ وَلِيَقُلَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهَا وَخَيْرِ مَا جِلَّتِهَا
عَلَيْهِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا جِلَّتِهَا عَلَيْهِ)) رواه ابرداود

بسنده حسن.

واژه: گهر که سیتک له نیتوه ژنی هیتناو گواستیه‌وه، با پیشه‌وهی سه‌ری
(نیوجوان)ی بگری و ناوی خوا بهیتنی و بلی (بسم الله) و با
دوعای خیر و بهره‌کتهی بۆ بکات و بلی: خوابه من داوای خیر و
خوشی نهو ژن هیتناهت لی ده‌کهم و داوای چاکه و خیری
خوپره‌وشت و ره‌فتاری نهو نافرته‌ت لی ده‌کهم. خوابه په‌نا ده‌گرم
به‌تۆ له خراپه‌ی نهو نافرته‌تو خراپی خوپره‌وشت و په‌فتاری.

(۱۵۲) قال رسول الله ﷺ: ((لَا يَفْرُكُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً! إِنْ كَرِهَ مِنْهَا
خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا الْآخَرُ.)) رواه مسلم وغيره.

واژه: پیاوی پروادار با رق و کینه‌ی به‌رامبه‌ر به نافرته‌تی پروادار
نه‌بیت! گهر له په‌وشتیکی نارازی بی و شتیکی بی ناخوش بی،
نه‌وه په‌وشتیکی تری به‌دله‌و رازی ده‌کات.

(۱۵۳) أَوْلَمَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذْ بَنَى بَزَيْنَبَ فَأَشْبَعَ الْمُسْلِمِينَ خُبْرًا
وَالْحَمَاءُ، ثُمَّ خَرَجَ إِلَى أُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ فَسَلَّمَ عَلَيْهِنَّ وَدَعَا
لَهُنَّ وَسَلَّمْنَ عَلَيْهِ وَدَعَوْنَ لَهُ، فَكَانَ يَفْعَلُ ذَلِكَ صَبِيحَتِ

بنانه)) صحیح رواه النسائي.

واته: لهو کاته‌ی پیغه مبه‌ر ﷺ زه‌ینه‌بی گواسته‌وه، ده‌عوه‌تی موسلمانانی کرد، که چیشته‌که نان و گوشت بوو، جا موسلمانانی تیر نان و گوشت کرد، که به‌یانی داهات چووه لای خیزانه‌کانی تری و سه‌لامی لی کردن و دوعای بو کردن، نه‌وانیش سه‌لامیان لی کرد و دوعای به‌خیریان بو کرد.

(۱۵۴) قال رسول الله ﷺ: ((غُسْلُ الْجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلَي كُلِّ مُحْتَلِمٍ، وَالسَّوَاكُ وَأَنْ يَمَسَّ الطُّيْبَ مَا يَقْدِرَ عَلَيْهِ)) رواه

البخاري ومسلم.

واته: خوشتن له رۆژی هه‌ینی له‌سه‌ر هه‌موو که‌سیک که بائخ بووبی و نیحتلامی بووبی پتویسته، هه‌روه‌ها سیواک کردن و بوژن خوش کردن به‌گویره‌ی توانا.

(۱۵۵) عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: ((إِنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ يُقْبِلُهَا وَهُوَ

صَائِمٌ وَيَمُصُّ لِسَانَهَا)) رواه احمد وابوداود والبيهقي بانسناد حسن.

واته: پیغه مبه‌ری خوا ﷺ به‌رۆزوو بووه و خاتوو عانیسه‌ی ماچ کردوو و زمانی مژتوو.

(۱۵۶) عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: كُنْتُ أَعْتَسِلُ أَنَا وَرَسُولُ اللَّهِ ﷺ

مِنْ إِبْنَاءِ بَيْنِي وَبَيْنَهُ، تَخْتَلِفُ أَيْدِينَا عَلَيْهِ! فَيَادِرُنِي حَتَّى أَقُولُ

دَعْ لِي دَعْ لِي قَالَتْ وَهُمَا جُنْبَانِ)) رواه الجماعة إلا البخاري.

واته: من و پیغه مبه‌ر ﷺ له‌شمان گران بووین و پیکه‌وه خو‌مان

ده شوشت له يهك مه نجهل دا، جا ههردوو كمان ده ستمان شه برد
 بو ناوه كهو پيغه مبهري ﷺ زوتر و له پيش من ده ستي بو ناوه كه
 ده برد بو نه وهى ناوه كه به خويدا بكات و منيش پيم نهوت بو
 منيش لى گهري بو منيش لى گهري، تا ناوه كه به خوتم
 دابكه م.

(١٥٧) عَنْ الْحَسَنِ أَنَّ عُقَيْلَ بْنَ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّهُ تَزَوَّجَ امْرَأَةً،
 فَدَخَلَ عَلَيْهَا الْقَوْمَ فَقَالُوا: بِالرِّفَاءِ وَالْبَيْنِ، فَقَالَ: لَا تَفْعَلُوا
 ذَلِكَ! فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَهَى عَنْ ذَلِكَ.)) رواد النساني وغيره
 باسناد صحيح.

واژه: له حه سنى كورى عقيلى كورى نه بوتاليبه وه، كهوا ژنيكى
 ماره بر كردوه، جا قه ومه كه هاتوونه ته لاي و گوتويانه:
 به هيواي بديه كه وه گونجان و نانه وهى كور (واته خودا كور
 بداتى)، نه ويش گوتى: نه وه مه لىن، چونكه پيغه مبهري خوا
 نه هى له مه كردوه.

(١٥٨) عَنْ أُمِّ كَلْثُومِ بِنْتِ عُقْبَةَ قَالَتْ: مَا سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ
 رَخَّصَ فِي شَيْءٍ مِنْ الْكُذِبِ إِلَّا فِي ثَلَاثٍ: الرَّجُلُ يَقُولُ
 الْقَوْلَ يُرِيدُ بِهِ الْإِصْلَاحَ، وَالرَّجُلُ يَقُولُ الْقَوْلَ فِي الْحَرْبِ،
 وَالرَّجُلُ يُحَدِّثُ امْرَأَتَهُ وَالْمَرْأَةُ تَحَدِّثُ زَوْجَهَا)) رواد مسلم.

واژه: گوتيم له پيغه مبهري خوا نه بووه له هيج شتيك ريگه به درو

بدات نه گهر له سې کات نه بې: پياو قسه يه که ده کات به
 مه به ستي ئي صلاحی نيتوان دوو که س، له کاتي جهنگدا، کاتي
 پياو قسه يه که يو خيزانه که ي ده کات و، ژنیش قسه يه که يو
 ميړده که ي ده کات.

۱۵۹) قال رسول الله ﷺ: ((إِنِّي لَا أَصَافِحُ النِّسَاءُ)) رواه احمد بن
 المسند بسند صحيح.

واژه: من ته و قه له گهل نافرته تان ناکه م.

۱۶۰) قال رسول الله ﷺ: ((وَلَا تُغَشِّشْنَ أَزْوَاجَكُنَّ))، فَقَالَ
 امْرَأَةٌ: مَا غَشُّ أَزْوَاجِنَا؟ فَقَالَ: ((تَأْخُذُ مَالَهُ فَتَحَابِي بِهِ
 غيره)) رواه احمد بسند صحيح.

واژه: فيل له پياوه کانتان مه که ن، نافرته تیک فهرمووی: فيل له
 ميړده کانتان ناکه م، پيغه مبهري ﷺ فهرمووی: ماله که ي ده به ي
 يه کيکی ترت خوش ده ویت.

۱۶۱) قال رسول الله ﷺ: ((أَلَا أَخْبِرُكُمْ بِخَيْرِ نِسَائِكُمْ فِي الْجَنَّةِ؟
 قُلْنَا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: كُلُّ وُدٍّ وُلُودٍ، إِذَا غَضِبَ
 زَوْجُهَا قَالَتْ: هَذِهِ يَدِي فِي يَدِكَ، لَا أَكْتَحِلُ بِغَمَضٍ حَتَّى
 تُرَضَى)) رواه الطبراني (حديث صحيح)

واژه: پیتان رابگه يه نم با شترين نافرته تان له به هه شتدا کي يه؟
 گوتمان: به لئ نه ي پيغه مبهري خوا! فهرمووی: هه مو نافرته تیکي

که مه‌حجوب بیّت و مندالی بیّت، گهر میرده‌کمی توره بوو بلی: نه‌وه ده‌ستم له ده‌ستدایه، کل له چاوم ناکم به نو‌قاری (واته ناخوم) هتا وه‌کو رازی نه‌بیّت.

(۱۶۲) قال رسول الله ﷺ: ((مَا اسْتَفَادَ الْمُؤْمِنُ بَعْدَ تَقْوَى اللَّهِ خَيْرًا لَهُ مِنْ زَوْجَةٍ صَالِحَةٍ إِذْ أَمَرَهَا أَطَاعَتْهُ وَإِنْ نَظَرَ إِلَيْهَا سَرَتْهُ وَإِنْ أَقْسَمَ عَلَيْهَا أَبْرَأَتْهُ وَإِنْ غَابَ عَنْهَا حَفِظَتْهُ فِي نَفْسِهَا وَمَالِهِ)) رواه البخاري.

واژه: مردّی برودار له‌پاش ترسان له‌خوا، هیج خیرتیکی وه‌ک هاوسه‌ریکی چاک به‌ده‌ست نه‌هیناوه، گهر فه‌رمانی پیکرد گو‌تیرایه‌لی ده‌کات، گهر ته‌ماشای کرد دلی خو‌ش ده‌کات، وه‌کاتی سو‌یندنی لی خوارد له سو‌یند خواردندا نه‌یخت

(۱۶۳) قال رسول الله ﷺ: ((عَلَيْكُمْ بِشَوَائِبِ النِّسَاءِ، فَإِنَّهُنَّ أَطْيَبُ أَفْوَاهِهَا وَأَنْتَفُ أَرْحَاماً وَأَسْخَنُ إِقْبَالاً)) رواه الشيرازي في الالقاب وصححه الالباني في صحيح الجامع الصغير.

واژه: نافرته‌انی گه‌نج بکه‌نه هاوسه‌ری خو‌تان، چونکه زمان شیرین و مندالیان زور ده‌بین و به‌گه‌رمی دینه پیشوازی.

(۱۶۴) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((لَا يَنْظُرُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِلَى امْرَأَةٍ لَا تَشْكُرُ لِزَوْجِهَا وَهِيَ لَا تَسْتَعِينِي عَنْهُ)) رواه النسائي والبيهقي بسند جيد.

واژه: خوی په‌روه‌ردگار ته‌ماشای شهو نافرته‌ته ناکا که سو‌پاسی



پیاوه‌کدی خوی نکات.

۱۶۵) قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، مَا شَوْمُ الْمَرْأَةِ؟ قَالَ: عَقْمُ رَحِمِهَا
وَسَوْءُ خُلُقِهَا.)) رواه الطبراني بسند حسن.

واژه: پرسیار کرا له پیغه مبه ر ﷺ: شومی و نه‌گه‌تی نافرته
چییه؟ فهرمووی: نافرته‌که مندالی نهبی و کرداری خراب بی و
به‌خراپی په‌فتار بکا.

۱۶۶) قال رسول الله ﷺ: ((أَيُّمَا امْرَأَةٍ سَأَلْتَ زَوْجَهَا الطَّلَاقَ فِي
غَيْرِ مَا بَأَسَ فَحَرَامٌ عَلَيْهَا رَائِحَةُ الْجَنَّةِ)) رواه احمد والترمذي باسناد
صحيح.

واژه: هدر نافرته‌تیک داوای ته‌لاق له‌میرده‌کدی بکات به‌بی هیچ
هۆیه‌کی چه‌قدار، نه‌وا بۆنی به‌هه‌شتی له‌سه‌ر حرامه (واژه
ناچیته به‌هه‌شت).

۱۶۷) قال رسول الله ﷺ: ((لَا تُؤْذِي امْرَأَةً زَوْجَهَا فِي الدُّنْيَا، إِلَّا
قَالَتْ زَوْجَتَهُ مِنَ الْخُورِ الْعَيْنِ: لَا تُؤْذِيهِ فَأَتَكَ اللَّهُ! فَإِنَّمَا هُوَ
عِنْدَكَ دَخِيلٌ يُوشِكُ أَنْ يُفَارِقَكَ إِلَيْنَا)) حديث حسن رواه الترمذي.

واژه: له‌و کاته‌ی ژن نازاری میرده‌کدی ده‌دات له‌دنیا‌دا، نه‌وا خووری
به‌هه‌شت که بۆ نه‌و پیاوه دانراوه و هاوسه‌ریه‌تی ده‌لتی: خوا
بتکوژی! نازاری نه‌ده‌ی! نه‌م پیاوه لای تو میوانه‌و هیتنده‌ی
نه‌ماوه لای تو به‌جن به‌یلنی و بیته لای نیته.

۱۶۸) قال رسول الله ﷺ: ((مَنْ اسْتَيْقَظَ مِنَ اللَّيْلِ وَأَيَقَظَ إِمْرَأَتَهُ فَصَلَّيَا رَكَعَتَيْنِ جَمِيعاً كَتَبَ مِنَ الذَّاكِرِينَ اللَّهُ كَثِيراً وَالذَّاكِرَاتِ)) رواه ابوداود والنسائي والبيهقي (حديث حسن).
واژه: گدر پیاو به شهو ژنه که ی له خه و هه لبستین و هه ردوکیان پینکه وه دوو رکات نویزیان کرد، نهوا شهو شهوه لهو که سانه داده نرین که یادی خوا زور ده کهن.

۱۶۹) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((يَكُونُ فِي آخِرِ أُمَّتِي رِجَالٌ يَرْكَبُونَ عَلَى السُّرُوجِ كَأَشْبَاهِ الرِّجَالِ يَنْزِلُونَ عَلَى أَبْوَابِ الْمَسَاجِدِ، نِسَاءُهُمْ كَأَسِيَاتِ عَارِيَاتٍ عَلَى رُءُوسِهِنَّ كَأَسْنِمَةِ الْبُخْتِ الْعَجَافِ، الْعَوْنُ فَإِنَّهُنَّ مَلْعُونَاتٌ)) رواه أحمد وابن حبان والحاكم (حديث صحيح).

واژه: له کوتابی نومته کمه پیاوانیک پهیدا دهن سواری جوړه سواریک دهن (واته نوتومبیل) که له بهر ده رگای مزگه و ته کان داده به زن، نافره ته کانیشیان پوشته و روتیشن، قزیان توپه له ده کهن وه که بهر زایی پشتی حوشتی لاواز، نیتوه له عنته لهو نافره تانه بکه، چونکه نه وانه بهر له عنته که وتوون.

۱۷۰) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((نِعْمَ النِّسَاءُ نِسَاءُ الْأَنْصَارِ لَمْ يَمْنَعْنَهُنَّ الْحَيَاءُ أَنْ يَتَفَقَّهْنَ فِي الدِّينِ)) رواه البخاري.

واژه: باشتین نافره ت نافره ته نه نصاریه کانت، شهرم کردنیان نه بوتته



هۆی نهوی له نایین شارهزا نهبن.

۱۷۱) قَالَتْ هِنْدُ امْرَأَةٌ أَبِي سُفْيَانَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ أَبَا سُفْيَانَ رَجُلٌ شَحِيحٌ وَلَيْسَ يُعْطِينِي مَا يَكْفِينِي وَوَلَدِي إِلَّا مَا أَخَذْتُ مِنْهُ وَهُوَ لَا يَعْلَمُ. فَقَالَ: ((خُذِي مَا يَكْفِيكَ وَوَلَدَكَ بِالْمَعْرُوفِ)) رواه البخاري وغيره.

واته: هندی خیزانی نهبوسوفیان گوتی: نهی پیغه مبهری خواریه! نهبوسوفیان پیاویکی رهزیله و نهوهندهم ناداتی که بهشی خۆم و منداله کهم بکات، تنها نهوه نهبی بۆ مهسره فی مالهوه بهبی ناگاداری نهو پاره ی لی ده بهم. پیغه مبهر ﷺ فهرمووی: نهوهندهی بهشی خۆت و منداله کهت ده کات پاره ی لی بیه، بهلام بهپیتی پیویست بی و بۆ مهسره فی مالهوه بی، واته: زیاده رهوی تیدا نهبی له بردنی پاره بۆ شتی بی سوودو بی کهک.

۱۷۲) إِنَّ امْرَأَةً كَانَتْ تَخْتِنُ النِّسَاءَ فِي الْمَدِينَةِ، فَقَالَ لَهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا تَنْهَكِي!! فَإِنَّ ذَلِكَ أَخْطَى لِلْمَرْأَةِ وَأَحَبُّ لِلْبَعْلِ)) رواه ابوداود وسنده صحيح.

واته: لهشاری مه دینه دا نافرته تیک هه بوو خهته نهی نافرته تانی ده کرد، جا پیغه مبهر ﷺ پیی فهرموو: له خهته نه کردندا ناگادار به زۆری مه بره، چونکه (بقر) باشترین خۆشی و چیژ وهرگری نافرته تو، بۆ پیاویش (واته میژد) خۆشتر و باشتره.

بظر: نهو پارچه گۆشتهیه که به سهرووی ناوه‌وهی فەرجهی نافرته‌وهیه، نه‌رکی بریتییه له خۆشی و چیژ وهرگرتن له‌لای نافرته.

(۱۷۳) قال رسول الله ﷺ: ((مَا تَرَكْتُ بَعْدِي فِتْنَةً أَضْرُ عَلَيَّ الرَّجَالَ مِنَ النَّسَاءِ)) رواه البخاري ومسلم.

واته: له‌دوای خۆم هیچ تاقیکردنه‌وهیه‌ک و هه‌ک تاقیکردنه‌وهی نافرته‌تان بۆ سه‌ر پیاوانم به‌جێ نه‌هێشتوه، که ناوا کاریگه‌ر بێ.

(۱۷۴) قال رسول الله ﷺ: ((لَوْ لَا حَوَاءُ، لَمْ تَخُنْ أُنثَى عَلَيَّ زَوْجَهَا الدَّهْرُ)) رواه مسلم.

واته: گه‌ر دایکه‌ هه‌وا نه‌بووایه، به‌دیرێژی رۆژگار هیچ نافرته‌تێک خیانه‌تی له‌ مێرده‌که‌ی نه‌ده‌کرد.

(۱۷۵) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((أَكْثَرُ مَا يَدْخُلُ النَّاسُ الْجَنَّةَ تَقْوَى اللَّهِ وَحُسْنُ الْخُلُقِ، وَأَكْثَرُ مَا يَدْخُلُ النَّارَ الْفَمُّ وَالْفَرْجُ)) حديث حسن رواه الترمذي.

واته: نه‌وهی که به‌زۆری خه‌لک ده‌باته‌ نیو به‌هه‌شته‌وه له‌خواترسان و ره‌وشت باشییه، زۆربه‌ی نه‌وه‌ش که خه‌لکی ده‌باته‌ نیو ناگری دۆزه‌خه‌وه زمان و داوینه.

(۱۷۶) قال رسول الله ﷺ: ((إِثْنَانِ يَدْخُلَانِ الْجَنَّةَ: مَنْ حَفِظَ مَا بَيْنَ لَحْيَيْهِ وَرِجْلَيْهِ دَخَلَ الْجَنَّةَ.)) حديث صحيح رواه الحارثي.

واژه: دوو شت همن دهنه مایه‌ی چوونه بهه‌شت: ههر که‌سی زمان و داوینی له گوناھ و تاوان بیاریزی، ده‌چیته بهه‌شته‌وه.
 (۱۷۷) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((لَا يَجِلُّ لِامْرَأَةٍ تُوْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
 الْآخِرِ أَنْ تُسَافِرَ سَفْرًا يَكُونُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فَصَاعِدًا إِلَّا وَمَعَهَا
 أَبُوهَا أَوْ ابْنُهَا أَوْ زَوْجُهَا أَوْ أَخُوهَا أَوْ ذُو مَحْرَمٍ)) رواه البخاري
 ومسلم.

واژه: نافره‌تیک که بروای به خوی گوره‌و رۆژی دوابی هدیسه، بۆی
 حه‌لال نیسه سه‌فه‌ر بۆ شوینتیک بکات که ماوه‌که‌ی له سی رۆژ
 به‌ره‌و سه‌ره‌وه زیاتر بیت، مه‌گه‌ر باوکی یان براکه‌ی یان
 می‌رده‌که‌ی یان کوره‌که‌ی یان مه‌حره‌میکی له‌گه‌لدابن.
 (۱۷۸) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِذَا دَعَا الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهِ،
 فَلْتَجِبْ وَإِنْ كَانَتْ عَلَى ظَهْرٍ قَتْبٍ)) رواه البزار بسند صحيح.

واژه: پیاو گه‌ر داوای سه‌رجییی له ژنه‌که‌ی کرد بۆ جووت بسون، با
 ژنه‌که‌ی به‌ده‌م داواکاری می‌رده‌که‌یه‌وه بچی، نه‌گه‌ر نافره‌ته‌که‌ش
 له‌سه‌ر پشتی حوشر بوو.

(۱۷۹) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِذَا دَعَا الرَّجُلُ زَوْجَتَهُ لِحَاجَتِهِ فَلْتَأْتِهِ
 وَإِنْ كَانَتْ عَلَى التَّنُورِ)) حديث صحيح رواه النسائي والترمذي.

واژه: گه‌ر پیاو داوای له ژنه‌که‌ی کرد بۆ جووت بسون، با ژنه‌که‌ی
 به‌ده‌نگی‌یه‌وه بچی، نه‌گه‌ر ژنه‌که‌ی له‌سه‌ر ته‌ندوری نان کردن

بی:

۱۸۰) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((ثَلَاثَةٌ لَا تَسْأَلُ عَنْهُمْ وَامْرَأَةٌ غَابَ عَنْهَا زَوْجُهَا، قَدْ كَفَّاهَا مُؤْتَةٌ الدُّنْيَا، فَتَبَرَّجَتْ بَعْدَهُ، فَلَا تَسْأَلُ عَنْهُمْ)) رواه احمد في المسند والبخاري في الادب المفرد وصححه الذهبي.

واژه: سنی جوڑ همن پرسیار دهر باره یان مه کهن!..... سنی یه میان: نافرته تیک میرده که ی پیداو یستی دنیا ی بو دابین کرد بی، به لام دوی نهو جوانی و رازاوه بی خوی پیشانی پیای بیگانه دابی، نهوا لیان مه پرسن.

۱۸۱) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِنَّ أَقْلُ سَاكِنِي الْجَنَّةِ النَّسَاءُ)) مسلم.

واژه: به راستی که مترین دانیشتوانی به ههشت نافرته ته کانن.

۱۸۲) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((مَا ظَهَرَ فِي قَوْمٍ الزُّنَا وَالرِّبَا إِلَّا أَحْلَوْا بِأَنْفُسِهِمْ عَذَابَ اللَّهِ)) رواه ابو يعلى بسند حسن.

واژه: همر کاتیک داوین پیسی (زینا) و سووخوری (ریبا) به ناشکرا له ناو همر میلله تیکدا پهیدا بوو، نهوا سزای خوی گه وره به سه ریاندا حه لال ده بی.

۱۸۳) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِذَا ظَهَرَ الزُّنَا ظَهَرَ الْفَقْرَ وَالْمَسْكِنَةَ)) رواه البزار بسند حسن.

واژه: همر کاتیک داوین پیسی به ناشکرا روویدا، نهو هه ژاری و نه داری پهیدا ده بی.

۱۸۴) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((السَّحَاقُ زِنَا التِّسَاءِ بَيْنَهُنَّ)) حديث

صحيح رواه البيهقي.

واژه: نافرته بجیتته لای نافرته (بههوی ماچ کردن و دهست لیدان لهلاشی یه کتری) نهوا به زینا لهسه ری حیسابه (واته بو همدووکیان).

۱۸۵) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((السَّاعِي عَلَى الْأُزْمَلَةِ وَالْمِسْكِينِ

كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ)) رواه البخاري ومسلم.

واژه: کهسیک تیبکوشی له پیناوی بیوه ژنیک، یان کهسیکی هه ژار و بهختیوان بکات، (مه بهستی تنها ره زامه ندی و وه دهست هینانی خوی پهروه ردگار بیت) نهوا خیری به قهده نهو کهسه پی دهگات که له ریگای خوادا خهبات بکات و جیهاد دهکات.

۱۸۶) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((يَعْمَدُ أَحَدُكُمْ إِلَى ابْنَتِهِ فَيَزُوجُهَا

الْقَيْحِ الدَّمِيمِ، إِنَّهُمْ يُرِذْنَ مَا تُرِيدُونَ)) رواه عبدالرزاق في المصنف

۱۵۲/۶ بسند حسن.

واژه: نیتوه به نهنقهست کچه کانتان مهدهنه یه کیک که ناشیرین و زهم کراو بیت، چونکه نافرته تانیش نهو شتانهی دهویت که نیتوه ده تانهویت (واته جوانی و پیک له جهسته و په وشتدا).

۱۸۷) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((لَمْ تَطْهَرِ الْفَاحِشَةَ فِي قَوْمٍ قَطُّ حَتَّى يُعْلِنُوا

بِهَا إِلَّا فَشَا فِيهِمُ الطَّاعُونَ وَالْأَوْجَاعُ الَّتِي لَمْ تُكُنْ مَضَتْ فِي

أَسْلَافِهِمُ الَّذِينَ مَضَوْا)) رواه ابن ماجه بسند صحيح برقم ۶۰۱۹.

واژه: داوین پیسی هه رکاتیک به شیوهیه کی زهق له نیو هه ر
کۆمه لگایه کدا بلاو بۆوه به جزرتک که نه یشارنه وه، شهوا به
ته نکید نه خۆشی و نهو نازارانه یان له ناودا بلاو ده بیته وه که لهو
پیشینه یاندا که رابردوون نه بوون!

(۱۸۸) عَنْ أُمِّ عَطِيَّةَ رضی الله عنها قَالَتْ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَمَرَ يَوْمَ الْعِيدِ أَنْ
تَخْرُجَ الْبُكَرُ مِنْ خِدْرِهَا حَتَّى تَخْرُجَ الْحَيْضُ فَيَكُنْ خَلْفَ
النَّاسِ يُكْبِرُنَّ بِتَكْبِيرِهِمْ وَيَدْعُونَ بِدُعَائِهِمْ يَرْجُونَ بَرَكَةَ هَذَا
الْيَوْمِ وَطَهْرَهُ)) رواه البخاري.

واژه: پیغه مبهری خوا ﷺ فرمانی کردوه که پۆژی جهژن کچی
پشت پهرده بهریته ده ری، ته نانهت چه یزداره کانیش بچه ده ری و
له پشت خه لکیه وه بن و له گهل نه واندا (الله اکبر) بکه ن و
له گه لیان بیارینه وه و تومیده واری به ره کهت و پاکی شه پۆژه
ده بن.

(۱۸۹) إِنَّ امْرَأَةً أَمَّتِ النَّبِيَّ ﷺ فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِنَّ ابْنِي هَذَا
كَانَ بَطْنِي لَهُ وَعَاءٌ وَحَجْرِي لَهُ حَوَاءٌ وَكَلْبِي لَهُ سَقَاءٌ، وَإِنَّ
أَبَاهُ طَلَّقَنِي وَأَرَادَ أَنْ يَنْتَزِعَهُ مِنِّي؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَلَسْتَ
أَحَقُّ بِهِ مَا لَمْ تُنَكِّحِي)) رواه ابوداود بسند صحيح.

واژه: نهی پیغه مبهری خوا ﷺ! نه م کورم له زگی خۆمدا هه لم

گرتووه، به مه مکی خۆم تیرم کردووه، له باوهشی خۆمدا
حهواندوو مه تهوه، نیستاش بابی ته لاقی داوم و دهیهوی نهم
مندالهم لی بسه نیتتهوه! نهویش ﷺ فهرمووی: تو زیاتر ههقت
پیتیهوه ههیه مادام شوو نه که یهوه.

۱۹۰) قال رسول الله ﷺ: ((لَا يَجْلِدُ أَحَدُكُمْ إِمْرَأَتَهُ جِلْدَ الْعَبْدِ
ثُمَّ يُجَامِعَهَا آخِرَ الْيَوْمِ)) رواه البخاري.

واژه: با یه کیکتان وه کزیله به قه مچی له ژنه که ی نه دات پاشان
شو له گه لی جووت بیت.

۱۹۱) قال رسول الله ﷺ: ((... تَصَدَّقْنَ فَإِنَّ أَكْثَرَ كُنْ حَطْبُ
جَهَنَّمَ))، فَقَالَتْ امْرَأَةٌ مِنْ سِطَةِ النِّسَاءِ، سَفَعَاءِ الْحَدِيدِ،
فَقَالَتْ: لِمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: ((لَأَنَّ كُنْ تَكْثِيرُ الْمَشْكَاءِ
وَتَكْفِيرُ الْعَشِيرِ...)) رواه مسلم والنسائي والدارمي وابن خزيمة والبيهقي
وأحمد.

واژه: نهی نافره تان خیر و چاکه بکهن، چونکه زۆر به تان سووته مه نی
دۆزه خن! جا نافره تیکی رووم هت رهش هه لگه پراو
له نیوه پراستی یانه وه قسه ی کرد و گووتی: جا بۆچی نهی
پیتغه مبهری خوا ﷺ؟ نهویش فهرمووی: چونکه زۆر گلهیی و
پرتو و پۆله ده کهن، به رامبهر به میردیش سپهن.

۱۹۲) قال رسول الله ﷺ: ((دِيَةُ الْمَرْأَةِ عَلَى النِّصْفِ مِنْ دِيَةِ

الرَّجُلِ)) رواه البيهقي بسند صحيح.

واژه: تۆلهی خوینی نافرته نیوهی خوینی پیاووه.

(۱۹۳) عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ: قَالَتْ التِّسَاءُ لِلنَّبِيِّ ﷺ: غَلَبْنَا عَلَيْكَ الرَّجَالَ، فَاجْعَلْ لَنَا يَوْمًا مِنْ نَفْسِكَ.. فَوَعَدَهُنَّ يَوْمًا لَقِيَهُنَّ فِيهِ، فَوَعَطَهُنَّ وَأَمَرَهُنَّ، فَكَانَ فِيمَا قَالَ لِهُنَّ: ((مَا مِنْكُنَّ امْرَأَةٌ تَقْدَمُ ثَلَاثَةَ مِنْ وَلَدِهَا إِلَّا كَانَ لَهَا حِجَابًا مِنْ الثَّارِ)) فقالت: امرأة واثنتين؟ فقال: ((واثنتين...)) رواه البخاري.

واژه: چەند نافرەتیک چوونە خزمەت پیتغەمبەر ﷺ ووتیان: ئەهی پیغەمبەری خوا ﷺ، پیاوان هەموو کاتەکانی جەنابتیان گرتووه، نێمەش داوات لی دەکەین که کاتیگمان بۆ دیاری بکهیت لەلای خۆت.. پیغەمبەری خواش ﷺ وەعدە ی پێدان و پۆژە کە ی بۆ دیاری کردن تا لەو پۆژەدا بیانینیت، جا نامۆزگاری دەکردن و فەرمانی دەدا بەسەریانداو یه کیتک لەو نامۆزگاری و دلنەواییانە ی که دەیکردن ئەو بوو که دەیفەرموو: هەرکەسیک لەئێوه سێ مندالی بمریت و رازی بیت بە قەدەری خوا، خوا ی گەورەش ئەو مردووانە دەکاتە پەردەو ریگرتیک لەنێوان ئەو دایکە و ناگردا. نافرەتیک گوتی: ئەهی ئەگەر دووان بوون؟ (واژه دوو مندالی مردبوو)، فەرمووی ﷺ: ئەگەر دووانیش بوو.

(۱۹۴) عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: سَأَبَقَنِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَسَبَقْتُهُ، فَلَبِثْتُ حَتَّى أَرْهَقَنِي اللَّحْمَ (أَيُّ سَمِنْتُ) سَأَبَقَنِي فَسَبَقَنِي، فَقَالَ: ((هَذِهِ بَيْتُكَ (أَيُّ وَاحِدَةً بِوَاحِدَةٍ)).)) صحيح جامع الصغير.

واته: پیغهمبر ﷺ پیشبرکتی له گهل کردم من پیشم دایهوه، پاش ماویه کی تر گوشتم گرت و (واته قهلهو بووم) پیشبرکتی له گهل کردم، نهجاره یان پیشی دامهوه، فهرمووی: بهوی تریان (واته یدک به یدک).

(۱۹۵) عَنْ أُمِّ عَطِيَّةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: ((أَخَذَ عَلَيْنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عِنْدَ الْبَيْعَةِ أَنْ لَا نَنُوحَ، فَمَا وَقَّتْ مِنَّا امْرَأَةً غَيْرَ خَمْسِ نِسْوَةٍ: أُمِّ سَلِيمٍ وَأُمِّ عِلَاءَ وَابْنَةَ أَبِي سَبْرَةَ امْرَأَةَ مَعَاذٍ وَامْرَأَتَانِ أَوْ ابْنَةَ أَبِي سَبْرَةَ وَامْرَأَةَ مَعَاذٍ وَامْرَأَةً أُخْرَى. قَدْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَتَعَاهَدُ النِّسَاءَ هَذِهِ الْبَيْعَةَ يَوْمَ الْعِيدِ)) رواه البخاري.

واته: پیغهمبر ﷺ کردی به مهرج به سه زمانه وه له کاتی په یمانه که دا که شین و خورنین و له خودان نه کهین، کس له نینجه وه فای نه کرد به په یمانه که یه وه، جگه له پیسج نافرته: که دایکی سلیم و دایکی عهلا و کچی نه بی سبره و خیزانی مه عاز و نافرته تیکی تر، پیغهمبر ﷺ نه م په یمانه ی له پرژی جهژن له گهل نافرته کانداه به سه وه.



۱۹۶) قال رسول الله ﷺ: ((..اسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ خَيْرًا)) رواه البخاري ومسلم.

واژه: رینمایتان ده کم به چاکه کردن له گمل نافرده تان.

۱۹۷) قال رسول الله ﷺ: ((الْعِلْمُ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَمُسْلِمَةٍ)) رواه ابن ماجه والطبراني في الاوسط والصغير.

واژه: داواکردنی زانست پیویسته له سر هه مرو نافرده تان و پیاوانی
موسلمان.

۱۹۸) عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَغْسِلُ تَوْبَهُ وَيَخْلِبُ شَاتَهُ وَيَخْدِمُ نَفْسَهُ)) رواه البخاري.

واژه: پیغه مبه ر ﷺ جل و بهرگی شور دووه، شیری دوشیوه، خزمه تی
خوی و خیزانه کانی کردووه.

۱۹۹) عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا: أَنْ قَوْمًا قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِنَّ قَوْمًا يَأْتُونَنَا بِاللَّحْمِ لَا نَدْرِي أَذَكَرَ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ أَمْ لَا؟ فَقَالَ: ((سَمُوا عَلَيْهِ أَنْتُمْ وَكَلُوا)) قالت: (وَكَانُوا حَدِيثِي عهد بالكفر)) رواه البخاري وغيره.

واژه: له خاتوو عایشه وه ده گپرنه وه، کهوا قه ومیک گوتیان: نهی
پیغه مبه ری خوار ﷺ! قهومی وا هیه که گوشتمان بو دینن،
نیمه نازانین نایا ناوی خویان لی هیناوه یان نا؟ پیغه مبه ر ﷺ
فرموی: نیوه ناوی خوی لی بهینن و بیخون.. خاتوو عایشه



فهرمووی: نهوانه تازه له کوفر گه پابونه وه.

(۲۰۰) عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَلْهَا أُمَّتُ الْتِسَاءَ فِي صَلَاةِ الْمَغْرِبِ، فَقَامَتْ وَسَطَهُنَّ وَجَهَرَتْ بِالْقِرَاءَةِ)) انظر مفصل أحكام المرأة ج ۱ ص ۲۵۴.

واته: چه زه ته عانیسه ره زای خودای له سه ر بیته، نیمامه ته بو نافرته تان کردووه له نویژی خوژنا و ابوندا (المغرب) وه له ناوه راستیان وه ستاو به دهنگی ناشکرا قورنانی له ناو نویژدا خوژند.

له كۆتاييدا له خوداي پەروەردگار دەپاړتيمه وه كه شەم بەرھەمەم لى
وهرىگريت، بيكاتە توتشوى رۆژى دوايى، وه داوا له خوینەرانى شەم
ناميلكه يه ده كه م، كه نه گەر هەر كه م و كورپى و ناتەواويه كيان كه و ته
به چاوى، به چاوى لىبوردن و چاوپۆشيه وه بوى بپروانن و ههله كاتم بۆ
راست بكه نه وه نه گەر هه بپوون.

وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين.

دهوك - بهرۆشكى

٢٠٠١/٣/١٢



لەبەرەم لەجاده مەدەنیاتی بەرامبەری ئێرەك دایەن.



یەتفەمبەرمان دروودی خۆی گەورە
 لەبەر بێت لایەنێکی ئێزانی مەرقە
 پەرافینز نەکردوو، لێردا بەکێک لە
 گەورەترین ئەو ئەزانە کە دۆزمنانی
 ئێسلامی یەنای بۆ دەبەن یۆ دزایەتی
 بێ کردنی مۆسڵمانان بێگومان ئافەرەتە.
 بەلام یەتفەمبەری خۆشەویست زەر جاک
 لەموو ئەو وەلامانە دانەووە کە
 دۆزمنان ئەمەق لەخەلکانێک دەکەن
 تاپاردەبەک بێ ئاگان لەو گەڕێگەیانە
 یەتفەمبەر بەرامبەر بەئافەرەت



کاتیخانەیی

حاجی قادری شۆبی

دیزاین - چاپکردن - بلاوکردنەوە

hawler.chap@gmail.com

066 2233868

066 2648907

عێراق - کوردستان - هەولێر

بڕی ٢٠٠٠ دینارە